

Frånvaromönster - annorlunda under mästerskap?

Patterns of absenteeism – different during major sporting events?

I korta drag

Temarapporten för andra kvartalet 2015 beskriver frånvaro från arbete. I rapporten analyseras också samband mellan större sportevenemang och frånvaro. En genomsnittlig vecka under 2014 var den som är sysselsatt frånvarande från arbetet cirka 8 timmar. Vanligaste skälet till frånvaron var semester.

Frånvaro från arbetet 2014

- Sysselsatta personer i Arbetskraftsundersökningarna, AKU, är antingen i arbete eller frånvarande hela veckan. Frånvarande personer som endast är frånvarande under en del av veckan räknas till personer i arbete, men också till gruppen frånvarande totalt.
- Under 2014 var den vanligen arbetade tiden enligt AKU, det vill säga den överenskomna (eller för de som inte har det den genomsnittliga) arbetstiden, 36,7 timmar per vecka i åldersgruppen 16-64 år. Den faktiska arbetstiden är dock kortare – i genomsnitt 30,1 timmar per vecka inklusive övertiden som motsvarar 1,1 timme per vecka.
- Av den vanligen arbetade tiden var vi frånvarande från arbetet cirka 21,8 procent, eller 8 timmar. Sett som andel av sysselsatta personer innebär detta att drygt 34 procent var frånvarande antingen hela eller delar av veckan.
- En tredjedel av personerna som var frånvarande från arbetet var frånvarande på grund av semester. Det motsvarar nästan hälften av frånvarotimmarna. Det näst vanligaste skälet till att vara frånvarande sett som antal personer, är frånvaro på grund av att en helgdag infaller på en vardag. Räknat i timmar är det dock att man är sjuk eller att man är ledig för att ta hand om barn (föräldraledighet eller vård av barn, vab) som är de vanligaste skälen till att man är frånvarande efter semester.
- Frånvaron varierar mycket mellan olika åldersgrupper. Exempelvis är det en lägre andel bland yngre än äldre som är frånvarande på grund av semester och för att en helgdag infaller på en vardag, sannolikt främst eftersom en högre andel bland yngre bara sommarjobbar. Det är å andra sidan få personer över 55 år som vabbar eller är föräldralediga.
- Fler kvinnor än män var frånvarande. Störst skillnad är det i hur mycket män och kvinnor är hemma för vård av barn (föräldraledighet eller vård



Statistiska centralbyrån
Statistics Sweden

Anna Broman, Statistics Sweden, tel. 08 506 944 62, anna.broman@scb.se
Gabrielle Larsson, Statistics Sweden, tel. 08 506 940 72, gabrielle.larsson@scb.se

Statistics Sweden is responsible for the official statistics within this area and has produced these statistics.

Series AM – Arbetsmarknad 110 SM Published on 22 September 2015.
URN:NBN:SE:SCB-2015-AM110SM1503_pdf
Previous publication: See the section Facts about the statistics.
The publisher of Statistical Reports is Stefan Lundgren, Statistics Sweden.

av barn, vab), men även vad gäller sjukfrånvaro är kvinnor frånvarande mer.

- Frånvaron varierar också kraftigt mellan olika månader. Semesteruttaget sker främst under sommarmånaderna, medan sjukfrånvaron normalt är högre under början av året. Att helgdagar infaller på en vardag sker oftast kring jul, påsk och under senvåren.

Frånvaro i samband med större mästerskap

AKU:s konstruktion och upplägg medger vidare analyser kring arbetsmarknadsrelaterade frågeställningar. För att illustrera möjligheterna undersökningen ger undersöks i denna temarapport om frånvaron ser annorlunda ut under veckor då det pågår ett större idrottsmästerskap. Frågeställningen har tidigare belysts av bland annat Försäkringskassan.

I AKU ställs frågor om frånvaro på grund av olika avtals- och regelmässiga skäl så som till exempel semester eller sjukfrånvaro. Inga frågor ställs om frånvaron på något sätt är kopplad till externa händelser eller evenemang, eftersom syftet endast är att ta reda på hur många som arbetar eller är frånvarande en viss vecka. För att få fram information om frånvaron ser annorlunda ut under ett fotbollsmästerskap jämförs veckor då ett sådant pågår med veckor utan mästerskap. Därmed går det inte att säkert säga att en skillnad beror på just mästerskapet eftersom det finns andra faktorer som också kan påverka frånvaron.

- Med hjälp av statistiska metoder är det möjligt att analysera om korttidsfrånvaron veckor då ett evenemang pågår skiljer sig från andra veckor. Analysen tar hänsyn till bland annat att befolkningen har blivit äldre, att det finns en högre andel utrikes födda och att urvalet i AKU har blivit större över tid.
- Analysen ger ett odds för frånvaro under perioden för fotbollsmästerskapen. Inom statistiken innebär ett högt odds att risken för något är större, alltså tvärt emot vanliga vadslagningsodds där ett lågt odds indikerar en större sannolikhet.
- Oddset för att vara korttidsfrånvarande är 65 procent större under veckor då det är ett fotbollsmästerskap (Fotbolls-VM eller EM för herrar) jämfört med övriga veckor under juni-juli. Med andra ord finns det en överrisk för frånvaro under veckor med ett större fotbollsmästerskap.
- Då sommar-OS under perioden 1993-2014 har pågått under såväl juli, augusti som september blir resultaten mer osäkra än för övriga sportevenemang med tanke på säsongsvariationen i frånvaro.
- Analysen visar att det inte finns någon skillnad i odds för korttidsfrånvaro mellan veckor då ett sommar-OS pågår med veckor i juli-september då det inte gör det. Analyser av inverkan på frånvaron av olika skäl visar på såväl signifikant högre som lägre odds för frånvaro beroende på skälet. Sambanden är dock relativt svaga.
- För vinter-OS finns ingen signifikant skillnad i oddset för korttidsfrånvaro mellan veckor då ett evenemang pågår med övriga februariveckor 1993-2014. När tester görs för frånvaro av olika skäl framgår dock att det oddset för semesterfrånvaro är något högre under OS-veckorna i februari.

Innehåll

Statistiken med kommentarer	6
Inledning	6
Frånvaromönster 2014	7
En genomsnittlig arbetsvecka	7
Skäl för frånvaro	8
Skäl till frånvaro varierar efter ålder	10
Skäl till frånvaro varierar efter födelseland, civilstånd och om man har barn	12
Frånvaron varierar beroende på tid på året	15
Påverkar sport frånvaro?	19
Metod och upplägg	20
Resultat	22
 Tabeller	 26
1. Vanligen arbetad tid, faktisk medelarbetstid, frånvaro och övertid i huvudsysslan per vecka i åldern 16-64 år, efter kön, 1993, 2000 och 2014. Antal timmar	26
2. Genomsnittlig andel frånvarotimmar per vecka efter skäl och kön, i åldern 16-64 år, 1993, 2000 och 2014. Procent av vanligen arbetad tid i huvudsysslan	27
3. Antal frånvarande hela eller delar av veckan i åldersgruppen 16-64 år efter skäl, 1993, 2000, 2014. 1000-tals personer	28
4. Genomsnittlig andel frånvarande per vecka efter skäl och ålder, i åldern 16-64 år, 2014. Procent av sysselsatta	28
5. Genomsnittlig andel sjukfrånvarande respektive frånvarande på grund av föräldraledighet/vab per vecka efter kön och ålder, i åldern 16-64 år, 2014. Andel av sysselsatta	29
6. Genomsnittlig andel frånvarande per vecka efter skäl, kön och inrikes/utrikes född, i åldern 16-64 år, 2014. Andel av sysselsatta	30
7. Genomsnittlig andel frånvarande per vecka efter skäl, kön och civilstånd, i åldern 16-64 år, 2014. Andel av sysselsatta	30
8. Genomsnittlig andel frånvarande per vecka efter skäl och om personen har hemmaboende barn under 12 år, i åldern 16-64 år, 2014. Andel av sysselsatta	31
9. Andel frånvarande i åldern 16-64 år, efter kön, kvartalsvis, första kvartalet 2006 – fjärde kvartalet 2014. Andel av sysselsatta	31
10. Andel frånvarande i åldern 16-64 år, efter kön, kvartalsvis, första kvartalet 2006 – fjärde kvartalet 2014. Andel av sysselsatta	32
11. Andel frånvarande på grund av semester 16-64 år, efter kön, kvartalsvis, första kvartalet 2006 – fjärde kvartalet 2014. Andel av sysselsatta	33
12. Andel frånvarande på grund av föräldraledighet/vab, 16-64 år, efter kön, kvartalsvis, första kvartalet 2006 – fjärde kvartalet 2014. Andel av sysselsatta	34
13. Andel sjukfrånvarande, 16-64 år, efter kön, kvartalsvis, första kvartalet 2006 – fjärde kvartalet 2014. Andel av sysselsatta	35

14. Andel frånvarande på grund av flex/komp mm, 16-64 år, efter kön, kvartalsvis, första kvartalet 2006 – fjärde kvartalet 2014. Andel av sysselsatta	36
15. Andel frånvarande på grund av helg, 16-64 år, efter kön, kvartalsvis, första kvartalet 2006 – fjärde kvartalet 2014. Andel av sysselsatta	37
16. Andel frånvarande på grund av övriga skäl, 16-64 år, efter kön, kvartalsvis, första kvartalet 2006 – fjärde kvartalet 2014. Andel av sysselsatta	38
Påverkar sport frånvaro? - Oddskvoter	39
Tabell O1 Oddskvoter för modell 1a-5a. Fotbolls-VM/EM, juni-juli 1993-2014	39
Tabell O2 Oddskvoter för modell 1b-5b. Sommar-OS, juli-sept 1993-2014	40
Tabell O3 Oddskvoter för modell 1c-5c. Vinter-OS, februari 1993-2014	41
Tabell O4 Oddskvoter för specifika mästerskap. Fotbolls-VM, juni eller juni/juli 1993-2014	42
Tabell O5 Oddskvoter för specifika mästerskap. Fotbolls-EM, juni eller juni/juli 1993-2014	43
Tabell O6 Oddskvoter för specifika evenemang. Sommar-OS, juli/augusti, augusti eller september 1993-2014	44
Tabell O7 Oddskvoter för specifika evenemang. Vinter-OS, februari 1993-2014	45
Diagram	46
Frånvarande – översikt	46
1. Genomsnittlig arbetstid, faktisk arbetad tid och frånvaro i huvudsysslan per vecka efter kön, 2000. Antal timmar	46
2. Genomsnittlig arbetstid, frånvaro och övertid i huvudsysslan per vecka efter kön, 1993. Antal timmar	46
3. Genomsnittlig andel frånvarotimmar per vecka efter skäl och kön, i åldern 16-64 år, 2000. Procent av vanligen arbetad tid i huvudsysslan	47
4. Genomsnittlig andel frånvarotimmar per vecka efter skäl och kön, i åldern 16-64 år, 1993. Procent av vanligen arbetad tid i huvudsysslan	47
5. Antal frånvarande hela eller delar av veckan i åldersgruppen 16-64 år efter skäl, 2000. Tusentals personer.	48
6. Antal frånvarande hela eller delar av veckan i åldersgruppen 16-64 år efter skäl, 1993. Tusentals personer.	48
Regressionsanalysen: Variabler och metod	49
Data	49
Metod	49
Variabeldefinitioner	53
Fakta om statistiken	56
Dataunderlag	56
Definitioner och förklaringar	56
Så görs statistiken	57

Statistikens tillförlitlighet	57
Bra att veta	58
In English	59
Summary	59
List of tables	61
List of diagrams	61
List of terms	63

Statistiken med kommentarer

Inledning

I de kvartalsvisa statistiska meddelandena (SM) från Arbetskraftsundersökningarna (AKU) beskrivs arbetsmarknadssituationen för befolkningen i åldern 15-74 år. Utöver denna beskrivning infördes under det första kvartalet 2009 en mer fördjupad beskrivning av ett specifikt ämne i form av ett tema.

Temarapporten för andra kvartalet 2015 ger inledningsvis en beskrivning av hur frånvaron från arbete ser ut bland de sysselsatta i åldern 16-64 år, med fokus på 2014. En jämförelse görs dock med åren 1993 och 2000 för att visa hur andelen frånvarande förändrats över tid. Frånvaro i AKU baseras på svaren från urvals-personerna angående en viss referensvecka och därmed kan även korta frånvaroperioder mätas. På detta sätt skiljer sig statistiken mot exempelvis Försäkringskassans sjukfrånvaro då arbetsgivaren har skyldighet att anmäla sjukdom hos en anställd först efter 14 dagars sjukfrånvaro. I AKU ställs också frågor om vilket det huvudsakliga skälet till frånvaron var, exempelvis sjukdom, flex eller föräldraledighet/vab.

Utöver att beskriva frånvaron generellt analyseras också om frånvaron ändras under veckor då olika sportevenemang så som fotbolls-VM eller EM och OS pågår under perioden 1993 till 2014. Detta för att illustrera AKU:s vidare användningsområden.

Rapporten visar att frånvaron skiljer sig åt mellan olika grupper, så som exempelvis kvinnor och män, yngre och äldre samt inrikes och utrikes födda. Vidare ger rapporten stöd för att det finns en överrisk för frånvaro under veckor då vissa typer av mästerskap pågår, medan det för andra evenemang inte går att styrka något sådant samband. Delar av resultaten från denna rapport presenterades i Almedalen 2015.

Frånvaromönster 2014

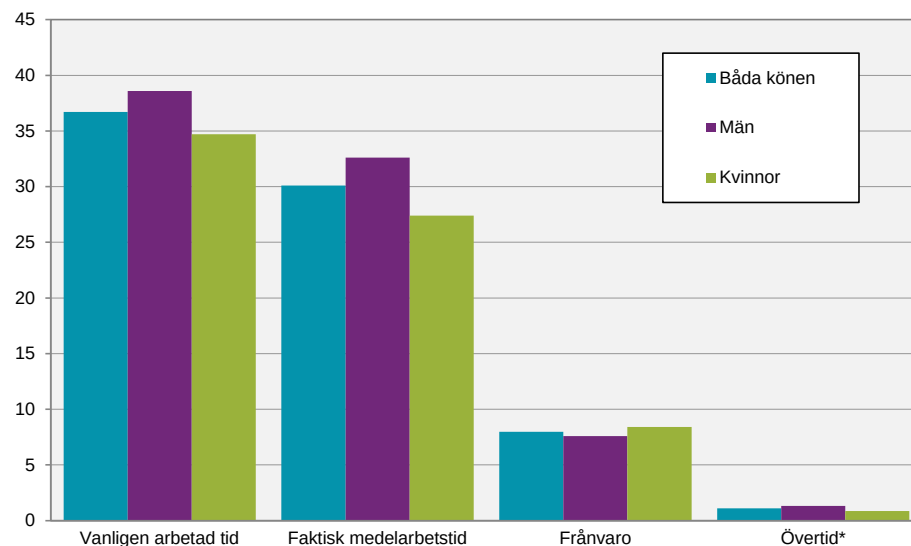
I det här avsnittet presenteras ett genomsnitt för hur stor del av en vanlig arbetsvecka som utgörs av frånvaro och vilken typ av frånvaro som är vanligast. I avsnittet används uppgifter för antalet arbetade timmar i huvudsysslan samt antalet sysselsatta personer. Frånvaro avser såväl frånvarande hela som delar av referensveckan. Redovisningen sker för åldersgruppen 16-64 år.

En genomsnittlig arbetsvecka

En genomsnittlig arbetsvecka fördelas i faktiskt arbetad tid och frånvaro. I faktiskt arbetad tid ingår även eventuell övertid. Detta kan också ställas i relation till hur den vanliga arbetade tiden ser ut, det vill säga den överenskomna arbetstiden för den som är anställd eller den genomsnittliga arbetstiden för den som är företagare eller medhjälpande hushållsmedlem. Faktiskt arbetade timmar är alltså på en övergripande nivå den överenskomna arbetstiden (vanligen arbetad tid) minus frånvaro plus övertid. För personer som inte har någon överenskommen arbetstid, exempelvis personer som kallas vid behov eller arbetar skift, används ett genomsnitt över en längre period för att skatta vanligen arbetad tid. Detta gör att ovanstående relation inte alltid stämmer på individnivå.

Diagram 1

Vanligen arbetad tid, faktisk medelarbetstid, frånvaro och övertid i huvudsysslan per vecka i åldern 16-64 år, efter kön, 2014. Antal timmar



Källa: SCB, AKU.

* Den genomsnittliga övertiden beräknas bland anställda, medan övriga grupper avser genomsnitt bland sysselsatta

Diagram 1 redovisar en genomsnittsvecka under 2014. Veckorna skiljer sig dock mycket åt beroende på vilken tid på året det är, vilket framgår i diagram 10. För de sysselsatta 2014 var den vanligen arbetade tiden i huvudsysslan 36,7 timmar per vecka i genomsnitt, medan den faktiskt arbetade tiden var 30,1 timmar per vecka. Frånvaron uppgick till i genomsnitt 8,0 timmar och övertiden 1,1 timmar per vecka. Annorlunda uttryckt uppgick frånvaron till i genomsnitt 21,8 procent av den vanligen arbetade tiden i huvudsysslan.

Uppdelningen mellan kvinnor och män visar att såväl den vanligen arbetade tiden som den faktiskt arbetade tiden var något högre bland män än bland kvinnor 2014. Männens faktiska medelarbetstid uppgick till 32,6 timmar per vecka, medan motsvarande siffra för kvinnorna var 27,4 timmar. Frånvaron var istället något högre bland kvinnor än bland män. Kvinnorna var frånvarande 8,4 timmar per vecka, vilket kan jämföras med 7,6 timmar bland männen.

I diagram- och tabellbilagan finns motsvarande siffror och diagram för 1993 och 2000, dock utan övertid då det inte mättes under dessa år. För befolkningen

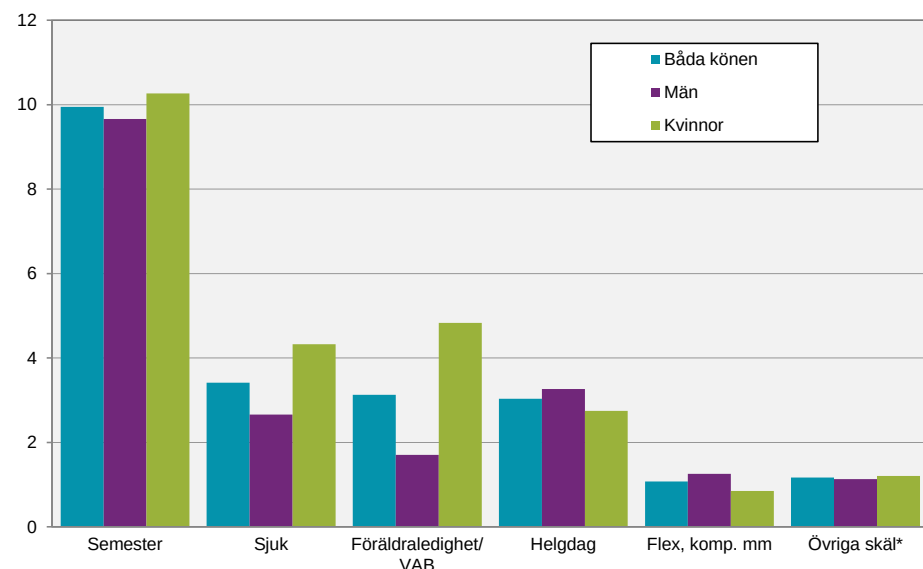
16-64 år visar vanligen arbetad tid och faktisk medelarbetsdag endast på små förändringar mellan de olika åren. Däremot har dessa timmar ökat för kvinnor och samtidigt minskat något för män vilket gör att skillnaden mellan könen i vanligen arbetad tid och faktisk medelarbetsdag är mindre 2014 än vad den var 2000, då skillnaden i sin tur var mindre än 1993. Frånvarotimmarna har minskat under perioden och var 1993 på 8,2 timmar i genomsnitt och 2000 på 8,3 timmar och 2014 på 8,0 timmar. Även räknat som andel av den vanligen arbetade tiden är det små skillnader mellan de två första åren, även om trenden tycks vara att andelen som varit frånvarande minskar. Andelen frånvaro av den vanligen arbetade tiden var 22,5 procent 1993, 22,4 procent 2000 och 2014 alltså 21,8 procent.

Skäl för frånvaro

Det kan finnas flera skäl till varför en person är frånvarande från arbetet. Det vanligaste skälet är semester.

Diagram 2

Genomsnittlig andel frånvarotimmar per vecka efter skäl och kön, i åldern 16-64 år, 2014. Procent av vanligen arbetad tid i huvudsysslan



Källa: SCB, AKU.

*Övriga personliga skäl, arbetsmarknadsskäl samt uppgift saknas.

I diagram 2 redovisas den genomsnittliga frånvarotiden i relation till den överenskomna arbetstiden i huvudsysslan (vanligen arbetad tid). Under 2014 utgjorde den genomsnittliga frånvarotiden på grund av semester 9,9 procent av den vanligen arbetade tiden, 3,4 procent av sjukfrånvaro, 3,1 procent av föräldraledighet, 3,0 procent av helgdagar och 1,1 procent av frånvaro på grund av arbetstidens förläggning, som exempelvis flex- eller komplement. Resterande frånvaro, 1,2 procent av den överenskomna arbetstiden, kategoriseras här som ”övrig frånvaro”. Här ingår bland annat frånvaro av personliga skäl, av arbetsmarknadsskäl eller så saknas uppgift om frånvaroskäl. Sammantaget utgjorde frånvaro alltså cirka 21,8 procent av den överenskomna arbetstiden.

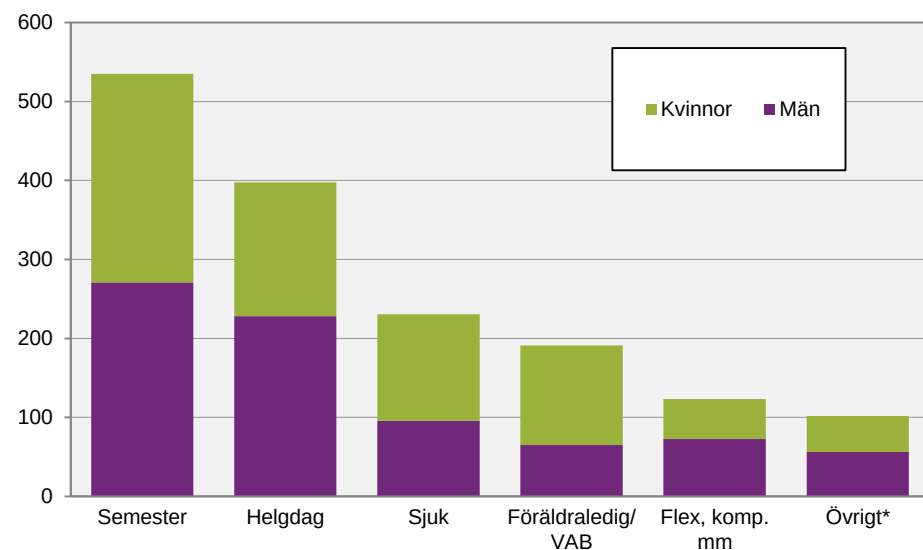
Jämförelser mellan könen visar att kvinnornas totala frånvaro var högre än männens. Kvinnorna var frånvarande 23,6 procent av den vanligen arbetade tiden medan männen var frånvarande 19,2 procent av arbetstiden. Den högre frånvaron bland kvinnorna förklaras främst av att de hade högre frånvaro på grund av föräldraledighet jämfört med männen. Kvinnorna var frånvarande 4,7 procent av arbetstiden på grund av föräldraledighet medan männen i genomsnitt var föräldralediga 1,7 procent av arbetstiden. Även sjukfrånvaro var vanligare bland kvinnor än män.

I diagram- och tabellbilagan finns motsvarande diagram för 1993 och 2000 samt tabeller med data. En jämförelse av diagrammen visar att föräldraledigheten minskade mellan 1993 och 2000, vilket förklaras av utvecklingen bland kvinnor. Från 2000 till 2014 har dock andelen frånvaro på grund av föräldraledighet eller Vård av barn, vab, åter ökat. Detta beror främst på utvecklingen bland männen.

Sjukfrånvaron har minskat sedan 2000 för båda könen. För männen har andelen sjukfrånvaro av den vanliga arbetade tiden minskat med 18 procent, och bland kvinnor med 30 procent. Samtidigt kan man dock notera att sjukfrånvaron var något högre 2000 jämfört med 1993.

Diagram 3

Antal frånvarande hela eller delar av veckan i åldersgruppen 16-64 år efter skäl, 2014. 1000-tals personer



Källa: SCB, AKU.

*Övriga personliga skäl, arbetsmarknadsskäl samt uppgift saknas.

Under 2014 var i genomsnitt 1 580 000 personer frånvarande under antingen hela eller delar av veckan. Även sett till antal var semester det vanligaste skälet till frånvaro och 535 000 personer var frånvarande på grund av semester. Näst vanligaste skälet var helgdag med i genomsnitt 398 000 personer per vecka som var frånvarande av det skälet.

Även antalsmässigt är det tydligt att kvinnor tar ut mer föräldraledighet än män. Cirka två tredjedelar av antalet personer som var frånvarande på grund av föräldraledighet 2014 var kvinnor. Även av antalet sjukfrånvarande var en högre andel kvinnor, cirka 60 procent. Däremot var ledighet på grund av arbetstidens förläggning, så som till exempel flex- eller kompensationsledighet, vanligare bland män och cirka 60 procent av de frånvarande av detta skäl var män.

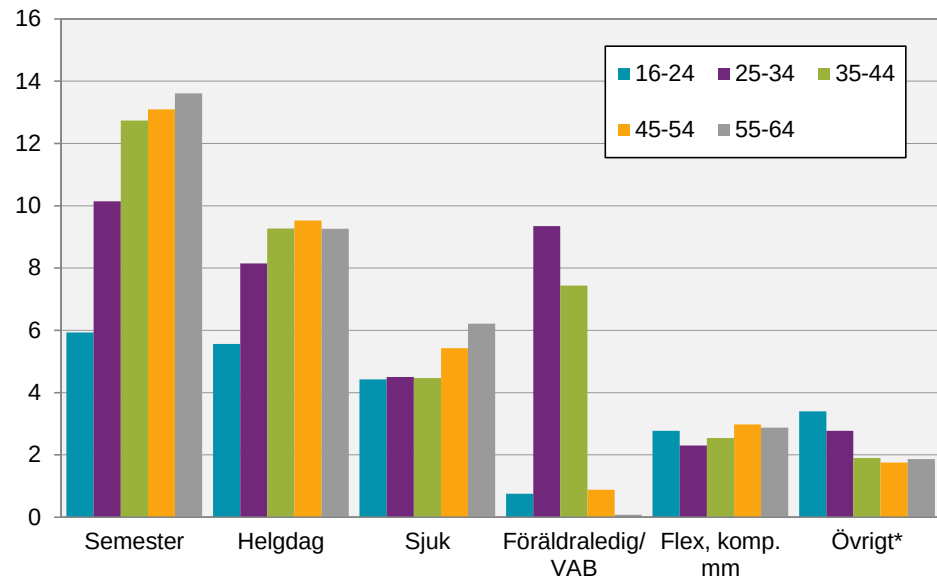
I diagrambilagan finns motsvarande diagram för 1993 och 2000. Vid tolkning av diagrammen är det dock viktigt att ha befolkningsökningen och förändringar i åldersstruktur mellan åren i åtanke.

Skäl till frånvaro varierar efter ålder

Beroende på var i livet man befinner sig varierar orsaken till frånvaro. Åldersindelad kan man se detta tydligt då exempelvis föräldraledigheten är som högst från 25-44 år och väldigt låg bland personer 55-64 år.

Diagram 4

Genomsnittlig andel frånvarande per vecka efter skäl och ålder, i åldern 16-64 år, 2014. Procent av sysselsatta



Källa: SCB, AKU.

*Övriga personliga skäl, arbetsmarknadsskäl samt uppgift saknas.

I diagram 4 redovisas andelen av de sysselsatta som frånvarande under hela eller delar av referensveckan efter ålder och skäl till att vara frånvarande.

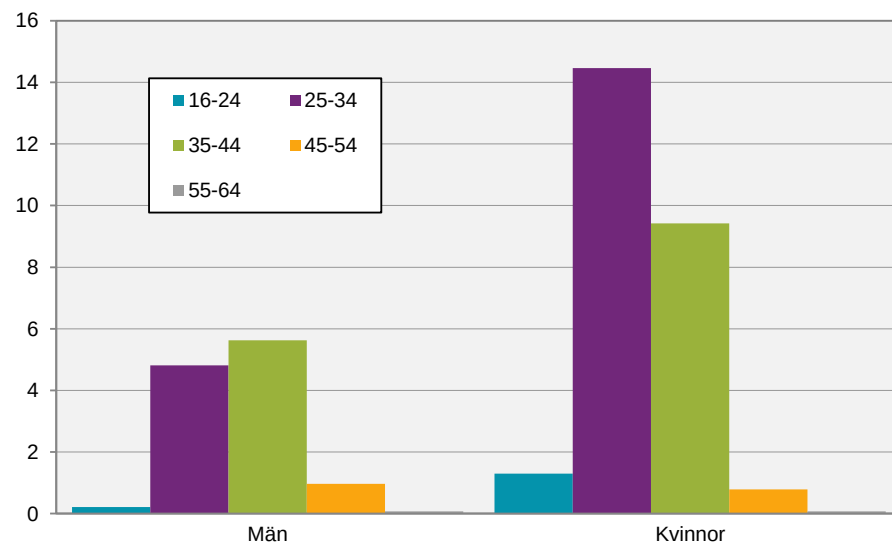
Totalt sett var 34,4 procent av de sysselsatta frånvarande antingen hela eller delar av referensveckan under en genomsnittsvecka 2014. Andelen av de sysselsatta som är frånvarande på grund av semester ökar med åldern. De stora ökningarna sker mellan åldersgruppen 16-24 år till 25-34 år och mellan den sistnämnda ålderskategorin och 35-44-åringarna. Även helgdag uppvisar samma mönster. Detta kan delvis förklaras av att unga i högre utsträckning säsongsarbetar, har sommarjobb eller liknande vilket ofta sker under perioder som saknar helgdagar och också innebär att personen inte har semester på samma sätt som den som arbetar heltid hela året.

Frånvaro på grund av sjukdom ligger på cirka 4,5 procent för de tre yngre åldersgrupperna, medan den är något högre för de äldre åldersgrupperna. I åldersgruppen 55-64 år är 6,2 procent av de sysselsatta sjukfrånvarande. Föräldraledighet är den typ av frånvaro som varierar mest efter ålder. Absolut vanligast är det i åldersgruppen 25-34 år då 9,4 procent är föräldralediga. Även bland personer 35-44 år är andelen relativt hög 7,4 procent. Bland unga 16-24 år och bland personer över 45 år är andelen betydligt lägre, under 1 procent.

Som framgick av diagram 2 är skillnaden mellan könen som störst för föräldraledighet och sjukfrånvaro. I diagram 5 och 6 redovisas dessa frånvaroskäl efter kön och ålder.

Diagram 5

Genomsnittlig andel frånvarande på grund av föräldraledighet* per vecka efter kön och ålder, i åldern 16-64 år, 2014. Procent av sysselsatta



Källa: SCB, AKU.

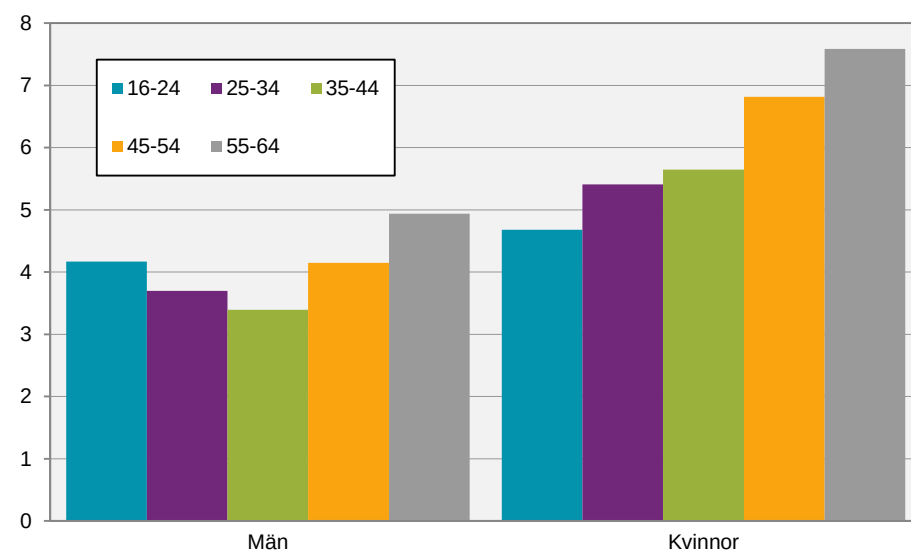
*Betald föräldraledighet inkl. vård av barn

Andelen föräldralediga är högre bland kvinnor än bland män i nästan samtliga åldersgrupper, med undantag för åldersgruppen 45-54 då 1 procent av männen och 0,8 procent av kvinnorna är föräldralediga.

Vanligast med föräldraledighet är det dock mellan 25 och 44 år, för både kvinnor och män. Andelen föräldralediga män var 4,8 procent i åldern 25-34 år och något högre, 5,6 procent, i åldern 35-44 år. Bland kvinnor är andelen istället högre i åldersgruppen 25-34 år än för åldersgruppen 35-44 år, 14,5 respektive 9,4 procent.

Diagram 6

Genomsnittlig andel sjukfrånvarande per vecka efter kön och ålder, i åldern 16-64 år, 2014. Procent av sysselsatta



Källa: SCB, AKU.

Det är vanligare med sjukfrånvaro bland kvinnor än bland män i samtliga åldersgrupper. Minst skillnad är det bland unga i åldern 16-24 år då 4,2 procent av männen och 4,7 procent av kvinnorna var sjukfrånvarande.

För kvinnor ökar sjufrånvaron med åldern, medan frånvaron bland männen minskar något fram till och med åldersgruppen 35-44 år för att därefter öka. Det innebär att det bland männen endast är i åldersgruppen 55-64 år som det är vanligare med sjukfrånvaro än bland de unga männen, 4,9 respektive 4,2 procent.

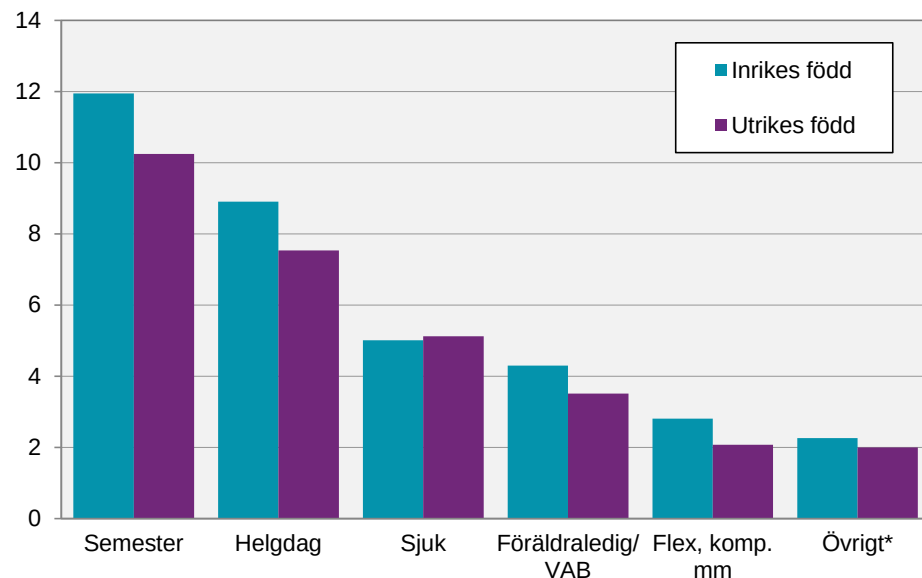
Det är i åldersgruppen 45-54 som skillnaderna mellan män och kvinnor är som störst, 2,7 procentenheter. I denna åldersgrupp är andelen sjukfrånvarande kvinnor 6,8 procent och andelen män 4,1 procent.

Skäl till frånvaro varierar efter födelseland, civilstånd och om man har barn

Frånvaro från arbete kan bland annat variera med födelseland, civilstånd eller efter om man har hemmaboende barn eller ej. Värt att notera är att detta korrelerar med ålder då det exempelvis är få yngre och äldre som har hemmaboende barn under 12 år.

Diagram 7

Genomsnittlig andel frånvarande per vecka efter skäl och inrikes/utrikes född, i åldern 16-64 år, 2014. Procent av sysselsatta



Källa: SCB, AKU.

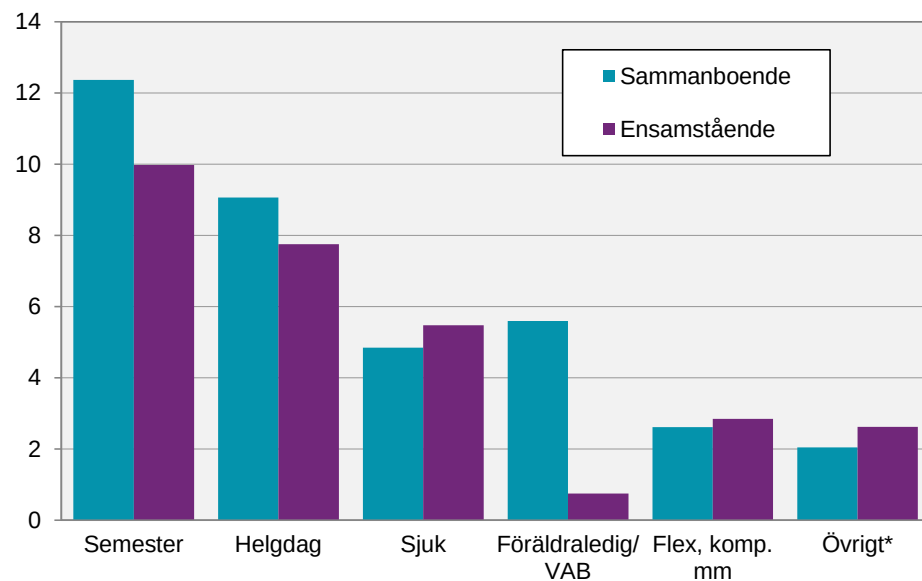
*Övriga personliga skäl, arbetsmarknadsskäl samt uppgift saknas.

Andelen av de sysselsatta som var frånvarande under hela eller delar av referensveckan varierar efter om de är inrikes eller utrikes födda. I genomsnitt är 35,2 procent av de sysselsatta inrikes födda frånvarande medan motsvarande siffra bland utrikes födda är 30,5 procent.

Av diagram 7 framgår att skillnaden i sjukfrånvaro och i frånvaro av övriga skäl mellan inrikes och utrikes födda är marginell. Skillnaden mellan grupperna i total frånvaro förklaras istället av att inrikes födda är frånvarande något mer än utrikes födda på grund av semester, helgledighet, föräldraledighet och flex eller komplementledighet. Detta skulle delvis kunna förklaras av att gruppen utrikes födda har en annan demografisk fördelning än inrikes födda då gruppen i genomsnitt är något yngre.

Diagram 8

Genomsnittlig andel frånvarande per vecka efter skäl och civilstånd, i åldern 16-64 år, 2014. Procent av sysselsatta



Källa: SCB, AKU.

*Övriga personliga skäl, arbetsmarknadsskäl samt uppgift saknas.

I diagram 8 redovisas andelen av de sysselsatta som var frånvarande under hela eller delar av referensveckan efter om de är sammanboende (gifta/sambo) eller om de är ensamstående.

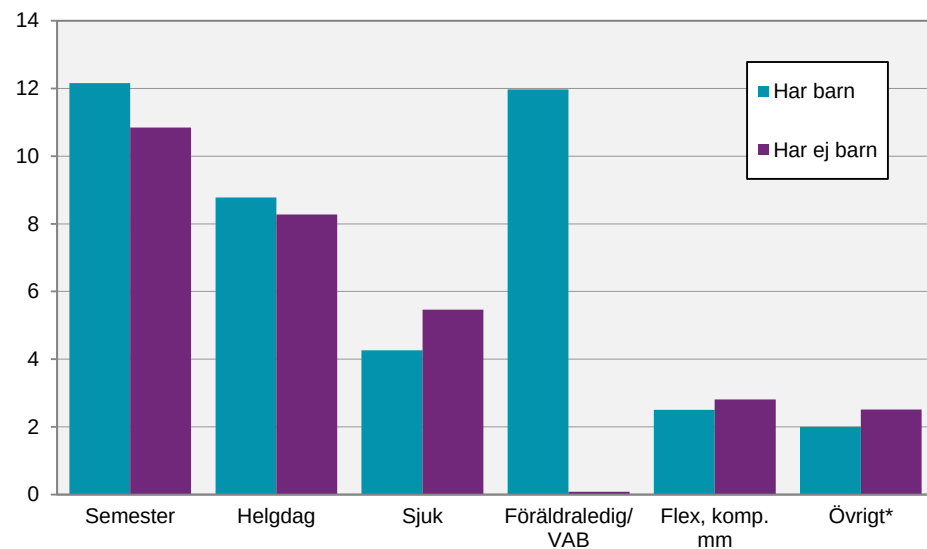
Den största skillnaden i frånvaro efter civilstånd är frånvaro på grund av föräldraledighet. Vilket kan förklaras av sambandet som finns mellan att vara sammanboende och att ha barn. Bland de sammanboende var 5,6 procent av de sysselsatta totalt frånvarande på grund av föräldraledighet medan motsvarande siffra bland ensamstående var 0,8 procent.

Bland de sammanboende är det drygt två procentenheter mer som är frånvarande på grund av semester jämfört med ensamstående. Detta kan delvis förklaras av att civilstånd är korrelerat med ålder och man därför har ett högre antal semesterdagar att ta ut vid högre ålder. Även frånvaro på grund av helgdag är högre bland sammanboende än bland ensamstående, där är skillnaden mellan grupperna 1,3 procentenheter.

Frånvaro på grund av sjukdom och arbetstidens förläggning är däremot högre bland ensamstående än bland sammanboende. Här är skillnaden dock endast på 0,6 respektive 0,2 procentenheter.

Diagram 9

Genomsnittlig andel frånvarande per vecka efter skäl och om personen har barn, i åldern 16-64 år, 2014. Procent av sysselsatta**



Källa: SCB, AKU.

*Övriga personliga skäl, arbetsmarknadsskäl samt uppgift saknas.

** Hemmaboende barn under 12 år

Av diagram 9 framgår att andelen av de sysselsatta som är frånvarande under hela eller delar av referensveckan skiljer sig åt med avseende på om personerna har barn eller ej. Att ha hemmaboende barn har här definierats som att yngsta barnet ska vara under 12 år. Gränsen är satt utifrån att möjligheterna till att vara hemma för vård av barn (vab) kraftigt begränsas från denna ålder.

Bland personer som har hemmaboende barn så är frånvaro på grund av semester och helgdag högre än bland personer som inte har hemmaboende barn. En förklaring till detta skulle kunna vara att ungdomar 15-24 år har mindre semesterfrånvaro, vilket framgick i diagram 4. Däremot så är frånvaro på grund av sjukdom mer vanligt bland personer som inte har hemmaboende barn. En orsak till skillnaden i sjukfrånvaro skulle kunna vara att personens egen sjukdom kan sammanfalla med barnets.

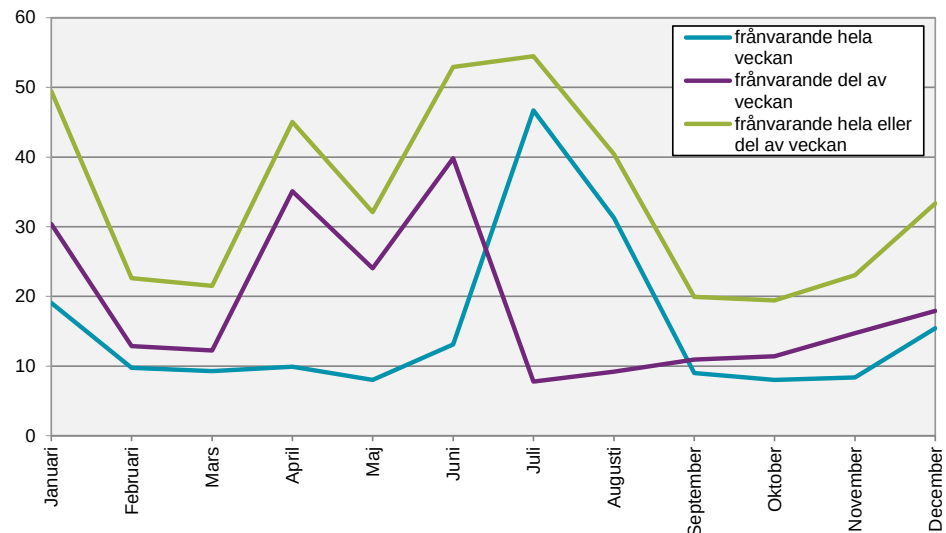
Frånvaro på grund av föräldraledighet är 12,0 procent av andelen sysselsatta totalt för personer med barn och för personer utan barn är 0,1 procent.

Frånvaron varierar beroende på tid på året

Frånvaron varierar kraftigt mellan olika månader. Semesteruttaget sker främst under sommarmånaderna, medan sjukfrånvaron normalt är högre under början av året. Att helgdagar infaller på en vardag sker oftast kring jul, påsk och under sensvåren. Att skälen till frånvaro ser olika ut för olika månader gör också att det finns en skillnad i om det är frånvaro under hela eller delar av veckan som är vanligast under olika månader.

Diagram 10

Andel frånvarande i åldern 16-64 år, efter frånvaro hela veckan, del av veckan samt totalt, januari-december 2014. Procent av sysselsatta



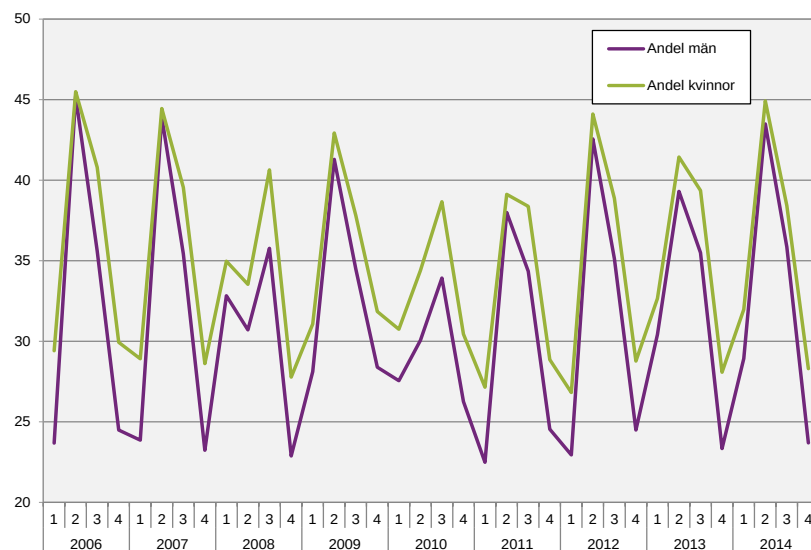
Källa: SCB, AKU.

Som framgår av diagram 10 är frånvaron som högst under juli när man räknar frånvaro under såväl hela som delar av veckan totalt. Frånvaro under hela veckan är som högst under denna månad då många väljer att ta ut sin semester i juli. Under juli är cirka 46,7 procent av de sysselsatta frånvarande hela veckan eller mer. Under övriga månader rör det sig om knappt 10 procent, med undantag för december och januari då frånvaro under hela veckan är något högre i samband med juledigheterna.

Frånvaro under del av veckan var istället vanligast under april-juni, men även i januari. Under de tidiga sommarmånaderna är det framförallt helgledighet som förklarar mönstret då exempelvis påsk, kristihimmelsfärdsdag, nationaldagen och midsommar infaller under dessa månader. För januari inföll exempelvis nyårsafton och trettondagen på vardagar under 2014.

Diagram 11

Andel frånvarande i åldern 16-64 år, efter kön, kvartalsvis, år 2006 - 2014.
Procent av sysselsatta



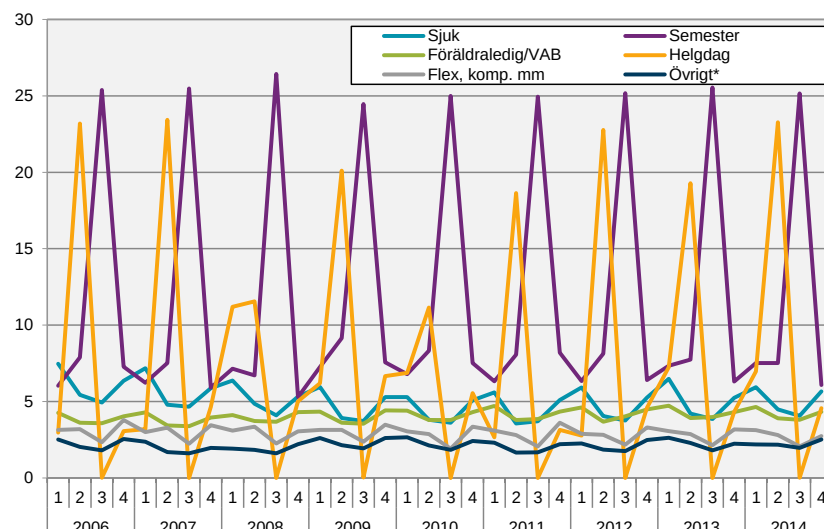
Källa: SCB, AKU.

I diagram 11 redovisas andelen frånvarande per kvartal för åren 2006-2014. Säsongsvariationen i andelen frånvarande är hög, vilket främst förklaras av frånvaro på grund av semester eller helgdagar.

Andelen frånvarande är genomgående högre bland kvinnor än bland män, även om skillnaderna tycks minska över tid. I genomsnitt under perioden första kvartalet 2006 till fjärde kvartalet 2014 var skillnaden mellan könen cirka 3,5 procentenheter. Som minst är skillnaderna mellan könen under andra kvartalet, då skillnaden i genomsnitt varit 2,1 procentenheter.

Diagram 12

Andel frånvarande i åldern 16-64 år efter skäl, kvartalsvis, år 2006 - 2014.
Procent av sysselsatta



Källa: SCB, AKU.

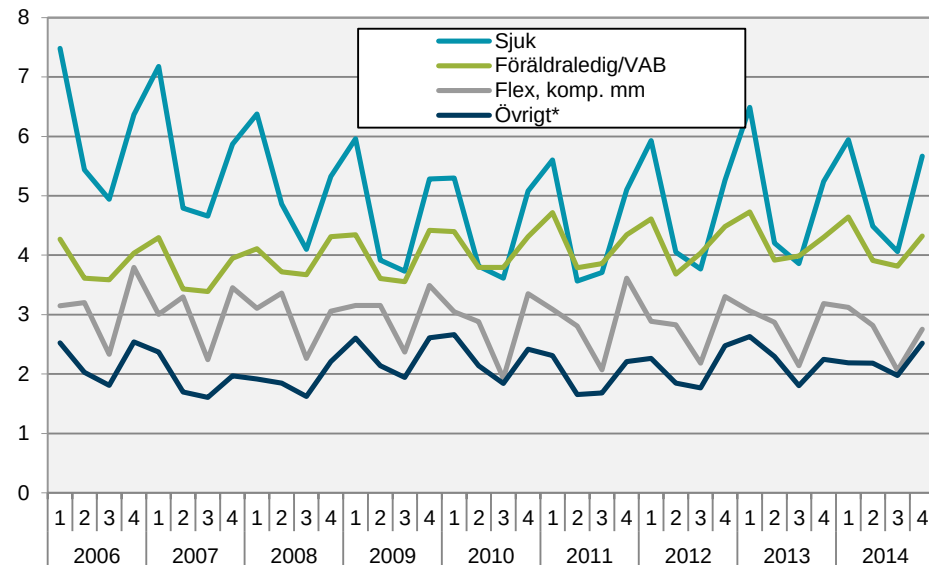
*Övriga personliga skäl, arbetsmarknadsskäl samt uppgift saknas.

I diagram 12 visas andelen sysselsatta som var frånvarande under hela eller delar av veckan fördelade efter huvudsaklig orsak. Av diagrammet framgår att semester och helgledighet utgör en stor del av frånvaron, jämfört med sjukfrån-

varo, föräldraledighet, flexledighet och övrig ledighet. Av diagrammet framgår också att det är dessa frånvaroskäl som främst förklarar säsongsvariationen i serien. Därför redovisas övriga frånvaroskäl separat i diagram 13 för att tydliggöra utvecklingen för dessa frånvaroskäl.

Diagram 13

Andel frånvarande i åldern 16-64 år efter utvalda skäl, kvartalsvis, år 2006 - 2014. Procent av sysselsatta



Källa: SCB, AKU.

*Övriga personliga skäl, arbetsmarknadsskäl samt uppgift saknas.

Andelen sjukfrånvarande minskade med cirka 0,5 procentenheter per år under perioden första kvartalet 2006 till första kvartalet 2009. Under de två efterföljande åren var minskningstakten något lägre, cirka 0,3 procentenheter per år. Under 2006 var andelen sjukfrånvarande i genomsnitt 6,1 procent, vilket kan jämföras med 4,5 procent fem år senare. Det motsvarar cirka 60 000 personer färre sjukfrånvarande. Från 2012 märks en viss tendens till ökning, även om förändringarna av andelen sjukfrånvarande är små.

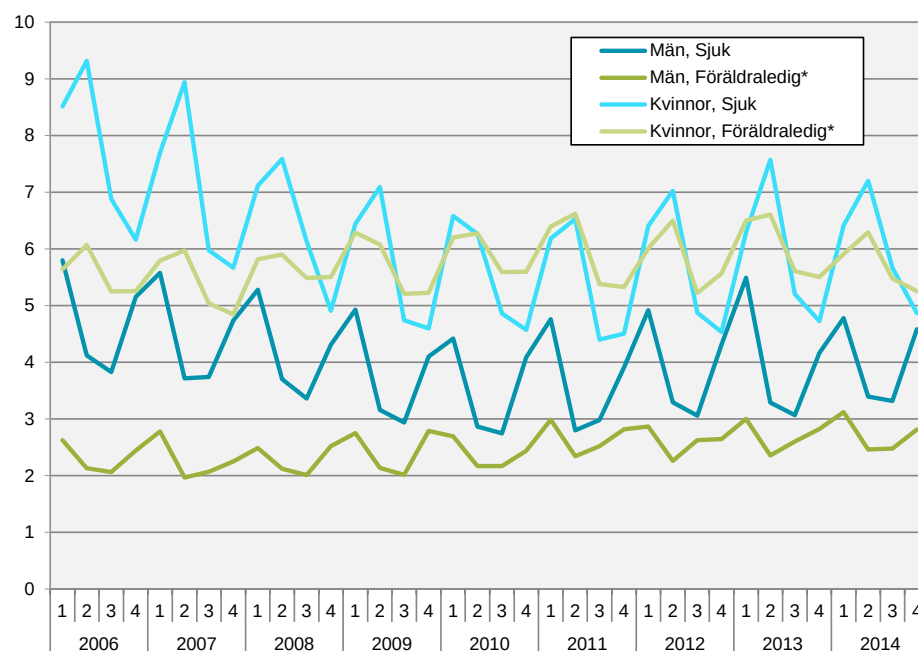
Utvecklingen av andelen föräldralediga visar på en svag ökning under perioden. Under 2006 var cirka 3,9 procent av de sysselsatta i ålder 16-64 år föräldralediga, medan motsvarande siffra 2014 var 4,2 procent. Däremot visar frånvaro på grund av arbetstidens förläggning, exempelvis flex- eller kompledighet en svag minskning över tid. Cirka 3,1 procent var i genomsnitt frånvarande 2006, medan andelen i genomsnitt var 2,7 procent 2014.

Under perioden har det endast skett små förändringar i andelen frånvarande på grund av övriga skäl.

Eftersom det finns skillnader mellan könen både vad gäller föräldraledighet och sjukfrånvaro redovisas utvecklingen könsuppdelat för dessa frånvarotyper i diagram 14.

Diagram 14

Andel frånvarande i åldern 16-64 år efter kön och utvalda skäl, kvartalsvis, år 2006 - 2014. Procent av sysselsatta



Källa: SCB, AKU.

*Betald föräldraledighet inkl. vård av barn

Vid en jämförelse mellan åren 2006 och 2014 framgår att sjukfrånvaron minskat med cirka 22 procent bland kvinnorna, från 7,7 procent till 6,0 procent av de sysselsatta. Bland männen är minskningen något mindre, cirka 15 procent. Under 2006 var sjukfrånvaron bland män cirka 4,7 och 2014 var den 4,0 procent i genomsnitt. Skillnaden mellan könen har med andra ord minskat över tid.

Av diagram 14 framgår också att den svaga ökningen av föräldraledighet som redovisades i diagram 12 främst består av en ökning bland männen. Andelen föräldralediga män har ökat med cirka 17 procent mellan 2006 och 2014, från 2,3 procent till 2,7 procent. Bland kvinnor har endast små förändringar skett i andelen föräldralediga mellan 2006 och 2014.

Påverkar sport frånvaro?

Detta avsnitt syftar till att besvara om frånvaron ser annorlunda ut under veckor då det pågår ett större idrottsmästerskap. Här är det särskilt intressant att analysera korttidsfrånvaro. Skälet till detta är bland annat att det krävs sjukintyg från läkare vid längre sjukfrånvaroperioder, att undvika att längre föräldraledighet eller sjukfrånvaro ska räknas. Det kan också röra sig om ett intresse för en specifik gren eller en viss match som föranleder frånvaron.

För att göra skillnad på kort- och långtidsfrånvaro används här ”frånvaro under del av referensveckan” som ett sätt att identifiera korttidsfrånvaro. För att besvara om det finns ett samband mellan större mästerskap och frånvaro under del av referensveckan går avsnittet längre i sin analys än att enbart titta på deskriptiv statistik och tvärsnittsdata. Analysen baseras på mikrodatabaser (det vill säga data på individnivå) från AKU för de personer som var sysselsatta under perioden 1993-2014.

Frånvaro från arbete varierar som tidigare avsnitt visat mellan olika grupper. Frånvaron i Sverige under hela eller delar av referensveckan är exempelvis lägre bland män än bland kvinnor, bland unga än bland äldre etc. Dessutom har mycket förändrats under perioden 1993-2014, så väl demografiskt som på arbetsmarknaden. Därför behövs metoder som förbättrar möjligheten att titta på inverkan från mästerskapen på den korta frånvaron utan att den störs av andra faktorer och förändringar i dessa.

För att undersöka om det finns en inverkan på frånvaron från olika mästerskap används därför logistisk regression för att ta fram så kallade *oddskvoter*. Med hjälp av dessa går det att påvisa inverkan av en viss faktor på en annan faktor oberoende av andra faktorer som skulle kunna inverka. Exempelvis används de demografiska variabler som redovisats i föregående avsnitt (kön, ålder, utrikes född, sammanboende, har barn etc), som kontrollvariabler i de fall de visat sig vara relevanta för modellen. Detta eftersom oddskvoten jämför perioder då mästerskapet pågår med perioder då det inte gör det för individer med samma kön, åldersgrupp etc.

Vid sidan av att undersöka samband mellan mästerskap och frånvaro under delar av referensveckan totalt (vilket görs med hjälp av modellerna 1a-c) studeras även frånvaro på grund av specifika skäl. I modell 2a-c undersöks sjukfrånvaro under delar av referensveckan, i modell 3a-c är det flex/kompleddighet, i modell 4a-c är det semesterledighet och i modell 5a-c är det effekter på föräldraledighet/vab som undersöks. Modellerna specificeras i avsnitt *Regressionsanalysen: Variabler och metod*.

Tabell 1

Modellerna som studerats efter beroende variabler och undersökningsvariabler

Undersökningsvariabler	Beroende variabler				
	Frånvaro del av veckan totalt	Sjukfrånvaro del av veckan	Flex/komp del av veckan	Semester del av veckan	Föräldraledighet/vab del av veckan
Fotbolls mästerskap	1a	2a	3a	4a	5a
Sommar-OS	1b	2b	3b	4b	5b
Vinter-OS	1c	2c	3c	4c	5c

De sportevenemang som analysen är inriktad på, de så kallade undersökningsvariablerna, är veckor då det pågår ett Fotbolls-VM (Herrar) eller ett Fotbolls-EM (Herrar), veckor då det är Sommar-OS samt veckor då det är Vinter-OS. Dessa testas i tre olika modeller (a-c).

I de olika modellerna a-c begränsas datamaterialet ytterligare till att endast inbegripa de månader då aktuellt mästerskap kan tänkas pågå. Exempelvis används endast data för juni-juli under åren 1993-2014 för modellerna (1-5a) som avser fotbolls-VM/fotbolls-EM eftersom dessa alltid äger rum under veckor som infaller dessa månader.

Nästkommande avsnitt innehåller en kortfattad sammanfattning av metoden och vilka variabler som används. Därefter följer ett avsnitt med resultat.

Metod och upplägg

Val av variabler

Variablerna som används i denna rapport kan delas in i två grupper. Den första gruppen omfattar den *beroende variabeln*, d.v.s. den som ska förklaras. I detta fall är det total frånvaro från arbetet under del av referensveckan i några av modellerna medan frånvaro på grund av ett visst skäl (sjuk, flex/komp, semester eller föräldraledighet/vab) undersöks i övriga modeller.

Den andra gruppen utgörs av de *oberoende variablerna* som i sin tur kan delas in i två undergrupper. *Undersökningsvariabler* d.v.s. utvalda sportevenemang som kan tänkas påverka frånvaron och *kontrollvariabler*.

Undersökningsvariablerna är veckor då Fotbolls-EM/VM, Sommar-OS eller Vinter-OS pågår. Dessa variabler är utvalda utifrån att de är stora mästerskap med höga tittarsiffror (under hela undersökningsperioden)¹.

Kontrollvariablerna används för att öka sannolikheten för att *undersökningsvariablernas* inverkan på den beroende variabeln är kausal. Med andra ord syftar de till att minska risken för felaktiga slutsatser av undersökningsvariablernas effekter. Från AKU:s data kan utläsas att situationen på arbetsmarknaden skiljer sig åt mellan olika grupper, vilket påvisats i tidigare avsnitt i denna rapport. Dessutom har demografiska förändringar skett under perioden, exempelvis genom förändrad åldersstruktur och en större andel utrikes födda i slutet än i början av perioden. För att kunna isolera effekten från sportevenemangen (undersökningsvariablerna) undersöks om variablerna kön, ålder, sambo/gift, utrikes född och hemmaboende barn är relevanta variabler att kontrollera för. Modellen tar också hänsyn till förändringar i urvalet och blanketten som skett under perioden.

I avsnittet *Regressionsanalysen: Variabler och metod*, redogörs i detalj för hur de variabler och gruppindelningar som används i detta avsnitt är konstruerade. Där beskrivs också kontrollvariablerna närmare.

Logistisk regression och oddskvoter

En logistisk regressionsanalys visar på relationer mellan en beroende variabel och ett antal oberoende variabler där den beroende variabeln är dikotom (kan bara anta två värden). Detta gör det möjligt att undersöka samtliga variablers enskilda inverkan på den beroende variabeln ostört från de övriga oberoende variablerna i modellen. För varje oberoende variabel beräknas en oddskvot.

Oddskvot och relativ risk

En oddskvot större än 1 innebär att det finns en så kallad överrisk för att den beroende variabeln (frånvaro) ska inträffa veckor då ett specifikt mästerskap

¹ <http://mms.se/rapporter-lista/?t=te>

pågår. Ju högre oddskvot, desto större överrisk jämfört med den grupp där givet mästerskap inte inträffar under referensveckan, som alltså har oddskvot 1.

För att ge lite bakgrund till hur oddskvoter fungerar ges här en sammanfattning av hur de beräknas. Oddskvoten bygger på odds, vilket är sannolikheten för att den beroende variabeln inträffar dividerat med sannolikheten för att den inte gör det. I detta fall är det sannolikheten att en individ är frånvarande del av veckan delat med sannolikheten för det motsatta, alltså att individen inte är frånvarande under referensveckan alternativt att individen är frånvarande under hela referensveckan. Ett sådant odds beräknas för veckor då sportevenemanget inträffar och ett odds beräknas för veckor då det inte inträffar. Oddskvoten är i sin tur en kvot mellan två oddstal som ska jämföras med varandra. Man dividerar alltså oddset för frånvaro under veckor då mästerskap pågår med oddset för frånvaro veckor då det inte gör det.

Om oddskvoten är 1,5 innebär det att oddset för att den beroende variabeln ska anta värdet 1 (exempelvis ”frånvarande del av referensveckan”) är 50 procent större, alternativt 1,5 gånger större, när den oberoende variabeln antar värdet 1 (exempelvis ”mästerskap pågår”). Detta jämfört med oddset för att den beroende variabeln ska vara 1 när den oberoende variabeln är 0 (exempelvis ”mästerskap pågår inte”).

Ett annat sätt att titta på hur inverkan från en oberoende på en beroende variabel ser ut är relativa risker. I det här fallet är det en kvot mellan risken för att personer är frånvarande del av veckan under veckor då ett mästerskap pågår (dvs sannolikhet för frånvaro givet fotbolls-VM/EM den veckan) med risken när det inte gör det. Nackdelen med att använda en sådan beräkning är främst att den relativa risken kommer att vara olika för olika typfall, exempelvis mellan utrikes födda män som inte har barn och inrikes födda kvinnor som har barn. Oddskvoten däremot är samma för alla typfall. Dessutom kommer en oddskvot och den relativa risken att vara relativt lika om det rör sig om en mindre vanlig förekomst, det vill säga om risken för att den beroende variabeln inträffar generellt är låg.

För att ge en mer heltäckande bild har en relativ risk för frånvaro beräknats utan att ta hänsyn till kontrollvariabler utöver de analyser som gjorts för oddskvoterna. De sistnämnda utgör dock det huvudsakliga resultatet då dessa är framtagna så att inverkan är ostörd av förändringar över tid och mellan grupper.

En mer detaljerad beskrivning av metoden och hur modellval gjorts ges i avsnittet *Metod* under *Regressionsanalysen: Variabler och metod*.

Fem*Tre modeller

För analysen av hur mästerskap påverkar frånvaro används flera modeller. Modellerna 1-5 skiljer sig åt med avseende på den beroende variabeln, korttidsfrånvaro eller korttidsfrånvaro efter skäl. I modell 1 undersöks effekter på frånvaro under del av referensveckan totalt, i modell 2 sjukfrånvaro, modell 3 flex/kompledighet, modell 4 semester och i modell 5 frånvaro på grund av föräldraledighet/vab. Modellerna a-c skiljer sig istället åt med avseende på undersökningsvariabel. I modellerna 1-5a undersöks variationer på grund av Fotbolls-EM/VM, i 1-5b Sommar-OS och i 1-5c Vinter-OS.

De olika modellerna svarar därmed på olika frågor, dels avseende vilken typ av frånvaro som undersöks och dels typ av mästerskap.

Eftersom modellerna mäter olika effekter och effekter på olika saker är oddskvoten för samma variabel (ex: fotbolls-VM/EM) inte jämförbar mellan modellerna 1-5. Det är inte heller möjligt att jämföra effekten på en viss typ av frånvaro (exempelvis sjukfrånvaro) från olika typer av mästerskap då data-

materialet skiljer sig åt mellan modellerna i det att olika månader undersöks (med undantag från fotbolls-EM/VM som pågår under samma månader).

I avsnittet *Variabeldefinitioner* under *Regressionsanalysen: Variabler och metod* ges en komplett lista över samtliga variabler, såväl kontrollvariabler som undersökningsvariabler.

Test har också gjorts för enskilda arrangemang där datamaterialet begränsats till året före och efter det specifika mästerskapet ägde rum. I dessa fall testas endast frånvaro efter skäl då den totala frånvaron riskerar att påverkas alltför kraftigt av helgdagar som under vissa år infaller under aktuell månad och vissa år inte. Detta problem blev inte lika stort när hela tidsperioden analyserades eftersom variationerna då fördelas mer jämt mellan år med ett mästerskap och år utan. Mästerskap under 2014 testas inte separat eftersom data för 2015 inte finns tillgängligt.

Resultat

Tabeller som visar resultaten för samtliga modeller finns i tabellbilagan. Nedan presenteras resultaten för varje sportevenemang separat.

Fotbolls-VM eller EM och frånvaro

Påverkas korttidsfrånvaron under veckor då det pågår ett större fotbollsmästerskap (fotbolls-VM eller fotbolls-EM för herrar)?

Eftersom fotbolls-VM och fotbolls-EM pågår under samma månader (juni/juli) jämförs veckor då något av mästerskapen pågår med veckor då inget mästerskap pågår. Att titta på mästerskapen separat skulle innebära att jämförelsen blir med såväl veckor utan mästerskap som veckor då det andra mästerskapet pågår när man tittar på hela perioden, vilket blir problematiskt ur tolkningssynpunkt. Ett tydligare resultat för om fotbollsmästerskap faktiskt har en inverkan på korttidsfrånvaro ges därför när en jämförelse görs mellan veckor då *antingen* VM eller EM pågår med veckor då *inget* större fotbollsmästerskap för herrar pågår.

När ingen hänsyn tas till andra faktorer, så som till exempel kön, ålder eller förändrad urvalsstorlek i AKU, är risken för korttidsfrånvaro under juni-juli 17 procent när det inte pågår något mästerskap och 25 procent när det gör det. Det innebär att risken är 48 procent högre veckor när EM eller VM pågår. Relativa risker har också beräknats för att vara frånvarande del av veckan efter skäl. De skäl som undersökts är sjuk, flex/komp, semester samt föräldraledighet/vab. Mest ökar risken för sjukfrånvaro och föräldraledighet/vab (bland personer med hemmaboende barn under 12 år), som är högre under dessa veckor än övriga veckor i juni/juli under perioden 1993-2014. Sannolikheten för kortvarig sjukfrånvaro är 46 procent högre och för föräldraledighet eller vab under del av veckan är den 52 procent högre.

När hänsyn tas till förändrad demografi och insamlingsmetod genom logistisk regression med flera kontrollvariabler framkommer att oddskvoten är 1,65 för veckor då ett fotbollsmästerskap pågår, vilket alltså innebär att oddset för korttidsfrånvaro totalt är 1,65 gånger större under dessa veckor. Relativa risker ligger ganska nära oddskvoter när det är fråga om mindre vanliga företeelser. Modellerna för att undersöka hur inverkan ser ut på sjukfrånvaro och frånvaro på grund av föräldraledighet eller vab visar liknande resultat som de relativa riskerna. Oddset för sjukfrånvaro är 1,46 gånger större och oddset för föräldraledighet/vab är 1,52 gånger större under veckor då VM eller EM pågår. Även oddsen för flex/kompleddighet och semesterledighet är större under dessa veckor, men i något lägre grad.

Om modellen används för ett dataset innehållande endast män eller endast kvinnor framkommer att det finns vissa små skillnader i hur stor inverkan det finns från undersökningsvariabeln på frånvaro. Vad gäller frånvaro totalt, sjukfrånvaro, flexfrånvaro och frånvaro på grund av föräldraledighet/vab är oddskvoten

något högre för män än bland för kvinnor. Skillnaden mellan könen är dock relativt liten vad gäller dessa frånvaroskäl. Vad gäller frånvaro på grund av semester är oddset för korttidsfrånvaro bland kvinnor större under veckor då det är ett fotbollsmästerskap, medan det bland männen är något lägre odds för semesterfrånvaro under del av veckan när det pågår ett fotbollsmästerskap. Resultatet från männens semesterfrånvaro är på gränsen till att vara statistiskt säkerställt.

Sommar-OS och frånvaro

Som framgick av diagram 10 i denna rapport varierar frånvaro från arbete kraftigt mellan olika tider på året. För analysen av fotbollsmästerskap samt Vinter-OS har detta hanterats genom att endast analysera juni-juli respektive februari för att minimera påverkan från säsongsvariationer på resultaten. Då sommar-OS under perioden 1993-2014 har pågått under såväl juli, augusti som september blir resultaten mer osäkra än för övriga sportevenemang.

En beräkning av den relativa risken för korttidsfrånvaro under veckor då sommar-OS pågått jämfört med veckor under juli-september då det inte gjorts under perioden visar inga signifikanta skillnader. Dessutom är risken för frånvaro i stort sett den samma oavsett om ett sommar-OS pågår eller ej.

Inte heller den logistiska regressionen som tar hänsyn till andra faktorer indikerar att det finns någon skillnad i odds för korttidsfrånvaro mellan veckor då ett OS pågår med veckor i juli-september då det inte gör det. Analyser av inverkan på olika mästerskap visar på såväl signifikant högre som lägre odds för frånvaro beroende på skäl. Sambanden är dock relativt svaga. Tester visar också att variabeln sommar-OS (till skillnad från variabler avseende fotbollsmästerskap i modellerna från föregående avsnitt) inte bidrar till att förbättra prediktiv förmåga i modellen, vilket indikerar att resultaten bör tolkas med försiktighet.

När modellen används för dataset innehållande antingen endast män eller endast kvinnor framkommer att inverkan på frånvaron under veckor då det är sommar-OS jämfört med övriga veckor i juli till september är likartad för båda könen och korttidsfrånvaron totalt är inte signifikant annorlunda dessa veckor för vare sig män eller kvinnor.

Vinter-OS och frånvaro

För att analysera om korttidsfrånvaron under veckor då ett vinter-OS pågår skiljer sig från veckor då det inte gör det har data för februari åren 1993-2014 använts.

Det finns ingen signifikant skillnad i korttidsfrånvaro mellan februariveckor då vinter-OS pågår jämfört med veckor då det inte gör det när ingen hänsyn tagits till förändringar i demografi eller insamlingsupplägg. När frånvaron delats upp efter skäl ges dock indikationer på en viss ökning av sannolikheten för semesteruttag under februari veckor då ett vinter-OS pågår.

Även när hänsyn tas till andra faktorer som korrelerar med frånvaro, så som exempelvis kön, ålder och om man är utrikes född eller ej, framkommer inga signifikanta skillnader i korttidsfrånvaro mellan veckor då vinter-OS pågår och övriga februariveckor under perioden. Variabeln bidrar inte heller till att höja modellens prediktiva förmåga. Även den logistiska regressionen visar på liknande samband som de relativa riskerna mellan semesterfrånvaro del av veckan och vinter-OS. Oddset för semesterfrånvaro under ett vinter-OS är 24 procent högre än oddset övriga februariveckor.

När datasetet begränsas till att endast avse män respektive kvinnor förändras resultaten endast marginellt och semesterfrånvaro är den enda typ av frånvaro som vinter-OS har en signifikant inverkan på för såväl män som för kvinnor.

Specifika mästerskap och frånvaro

En analys motsvarande den som gjorts för hela perioden och samtliga mästerskap av en viss typ kan också göras för enskilda mästerskap. Detta görs genom att använda data från året före och efter de aktuella mästerskapen. En fördel är att man då också kan använda enbart de aktuella månaderna, vilket framförallt för sommar-OS kan förbättra analysen då exempelvis endast septemberdata kan användas för OS 2000 i Sydney vilket minskar risken för att säsongsvariationer stör modellen. Vidare medger detta angreppssätt en analys över om frånvaron i samband med större mästerskap förändrats över tid.

En nackdel är att antalet observationer blir något lägre. För mästerskap som pågått enbart under en månad och där endast sysselsatta personer med barn under 12 år ingår i datamaterialet används knappt 11 000 observationer för analysen, medan för arrangemang som sträcker sig över två månader och där samtliga sysselsatta analyseras används uppemot 90 000 observationer.

En annan nackdel är att specifika händelser under månaden ett specifikt år kan störa modellen. Till exempel om det har varit en ovanligt hög frånvaro på grund av influensa under ett år jämför med året före och efter.

Resultaten redovisas i tabellbilagan, tabellerna O4-O7.

Fotbolls-VM

När veckorna då 1994 års Fotbolls-VM i USA jämförs med övriga juni och juli-veckor åren 1993-1995 är det bara oddset för semesterfrånvaro del av veckan som skiljer sig signifikant från ett. Med andra ord kan ingen överrisk för frånvaro påvisas för vare sig sjukfrånvaro, flex/kompleddighet eller föräldraledighet/vab. Tittar man istället på VM 2006 i Tyskland eller VM 2010 i Sydafrika kan en överrisk för kort frånvaro påvisas för samtliga testade frånvaroskäl.

Fotbolls-EM

Det är bara för ett av de fem Fotbolls-EM som överrisken för kort frånvaro är signifikant för samtliga frånvaroskäl jämfört med övriga veckor under samma månader kringliggande år. Det var EM i Portugal, som pågick 2004 och där Sverige vann sin grupp.

När fotbolls-EM var i England 1996 är oddsen signifikant högre endast för kort semesterfrånvaro – ett år då Sverige inte deltog i Fotbolls-EM. Tittar man istället på veckorna då EM 2012 i Polen/Ukraina pågick är semesterfrånvaron inte signifikant högre. Däremot är såväl den korta sjukfrånvaron, flexledigheten och föräldraledigheten/vab:en signifikant högre under de veckor som EM pågick jämfört med övriga juni-juli veckor detta och kringliggande år.

Sommar-OS

Trots att analysen görs för ett mer begränsat urval av månader för varje mästerskap syns inga tydliga samband mellan de olika mästerskapen. Exempelvis spelades både OS 2004 och 2008 under augusti månad. Under veckorna då det förstnämnda mästerskapet pågick i Aten tycks den korta frånvaron av samtliga frånvaroskäl vara högre än övriga augustiveckor detta och kringliggande år. Under veckorna 2008 då OS pågick i Peking var dock frånvaron inte signifikant skild från när det inte var OS, det gäller samtliga frånvaroskäl. Dessa mästerskap skiljer sig dock åt på flera sätt – bland annat genom att Sverige tog fler medaljer under 2004 än 2008 och genom att mästerskapet 2004 gick i samma tidzon som Sverige har.

Under OS 1996 i Atlanta, då OS pågick under både juli och augusti är det flera typer av frånvaro som är signifikant lägre när mästerskapet pågick än andra veckor under detta och kringliggande år.

Vinter-OS

Vinter-OS pågår alltid i februari, vilket gör jämförelsen mellan olika mästerskap lite enklare. Samtidigt är februari en av de månader då sjukfrånvaron och frånvaron på grund av föräldraledighet eller vab är som högst. Inga kontroller har gjorts för vilka år som influensor eller andra liknande vintersjukdomar har varit mer eller mindre vanliga. Skattningar avseende sjukfrånvaro och föräldraledighet/vab bör därför tolkas med försiktighet då andra faktorer sannolikt är viktigare än mästerskapet som förklaring.

Oddsens för kort semesterfrånvaro är signifikant högre under vinter-OS jämfört med övriga februariveckor under samtliga vintermästerskap förutom det 2010 i Vancouver.

Tabeller

Frånvarande - översikt

1. Vanligen arbetad tid, faktisk medelarbetstid, frånvaro och övertid i huvudsysslan per vecka i åldern 16-64 år, efter kön, 1993, 2000 och 2014. Antal timmar

1. Hours usually worked, hours actually worked, number of hours absent and overtime in the main job, per week. People aged 16–64, by sex. 1993, 2000 and 2014. Number of hours.

År	Timmar			
	Vanligen	Faktisk	Frånvaro	Övertid*
	arbetad tid	medelarbetstid		
	(1)	(4)	(7)	(10)
<u>Båda könen</u>				
1993	36,5	29,7	8,2	..
2000	37,1	30,5	8,3	..
2014	36,7	30,1	8,0	1,1
<u>Män</u>				
1993	39,7	33,8	7,4	..
2000	39,7	34,1	7,4	..
2014	38,6	32,6	7,6	1,3
<u>Kvinnor</u>				
1993	33,2	25,4	8,9	..
2000	34,4	26,6	9,2	..
2014	34,7	27,4	8,4	0,9

Källa: SCB, AKU.

*Övertid kan inte redovisas för åren 1993 och 2000.

2. Genomsnittlig andel frånvarotimmar per vecka efter skäl och kön, i åldern 16-64 år, 1993, 2000 och 2014. Procent av vanligen arbetad tid i huvudsysslan

2. Average share of hours absent from work per week, by reason for being absent. People aged 16–64, by sex. 1993, 2000 and 2014. Percent of hours usually worked.

Kön	Timmar					
År	Frånvaroskäl					
	Semester	Sjuk	Föräldraledig / VAB	Helgdag	Flex, komp. mm	Övrigt
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
Båda könen						
1993	9,2	4,3	2,9	1,8	2,1	2,1
2000	9,2	4,6	2,1	2,0	2,0	1,8
2014	9,9	3,4	3,1	3,0	1,1	1,2
Män						
1993	8,8	3,5	0,6	1,9	1,8	2,1
2000	8,9	3,3	0,6	2,2	1,9	1,4
2014	9,7	2,7	1,7	3,3	1,3	1,1
Kvinnor						
1993	9,8	5,3	5,7	1,6	2,5	2,1
2000	9,7	6,2	4,1	1,8	2,3	2,4
2014	10,3	4,3	4,8	2,7	0,9	1,2

Källa: SCB, AKU.

3. Antal frånvarande hela eller delar av veckan i åldersgruppen 16-64 år efter skäl, 1993, 2000, 2014. 1000-tals personer

3. Number of persons absent from work during the entire week or parts of the week. People aged 16–64, broken down by sex. 1993, 2000 and 2014. Thousands of persons.

Kön	1000-tal						
År	Frånvaroskäl						
		Föräldraledig			Flex,		
	Semester	Sjuk	/ VAB	Helgdag	komp. mm	Övrigt	Totalt
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
Båda könen							
1993	425,0	282,1	221,6	137,6	277,6	130,6	1 474,5
2000	450,1	272,4	247,2	107,6	258,7	198,3	1 534,3
2014	534,9	397,9	230,7	191,2	123,1	101,6	1 579,5
Män							
1993	210,2	165,3	93,5	21,4	105,0	70,6	666,0
2000	229,9	155,8	94,5	20,0	95,9	107,9	704,0
2014	270,7	228,2	95,8	64,8	72,6	56,0	788,1
Kvinnor							
1993	214,8	116,8	128,1	116,1	172,6	60,1	808,5
2000	220,2	116,6	152,7	87,6	162,8	90,4	830,3
2014	264,3	169,7	135,0	126,4	50,4	45,6	791,4

Källa: SCB, AKU.

4. Genomsnittlig andel frånvarande per vecka efter skäl och ålder, i åldern 16-64 år, 2014. Procent av sysselsatta

4. Average share of employed absent from work per week by reason for being absent and age. People aged 16–64. 2014. Percent.

Kön	Andel av sysselsatta						
Ålder	Frånvaroskäl						
		Föräldraledig			Flex,		
	Semester	Sjuk	/ VAB	Helgdag	komp. mm	Övrigt	Totalt
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
16-24	5,9	4,4	0,8	5,6	2,8	3,4	22,8
25-34	10,1	4,5	9,4	8,1	2,3	2,8	37,2
35-44	12,7	4,5	7,4	9,3	2,5	1,9	38,4
45-54	13,1	5,4	0,9	9,5	3,0	1,8	33,7
55-64	13,6	6,2	0,1	9,3	2,9	1,9	33,9

Källa: SCB, AKU.

5. Genomsnittlig andel sjukfrånvarande respektive frånvarande på grund av föräldraledighet/vab per vecka efter kön och ålder, i åldern 16-64 år, 2014. Andel av sysselsatta

5. Average share of employed absent from work due to sickness and parental leave per week. People aged 16–64, by sex and age. 2014. Percent.

Kön	<i>Andel av sysselsatta</i>	
Ålder	Frånvaroskäl	
	Föräldraledig/ VAB	Sjuk
	(1)	(2)

Båda könen

16-24	0,8	4,4
25-34	9,4	4,5
35-44	7,4	4,5
45-54	0,9	5,4
55-64	0,1	6,2

Män

16-24	0,2	4,2
25-34	4,8	3,7
35-44	5,6	3,4
45-54	1,0	4,1
55-64	0,1	4,9

Kvinnor

16-24	1,3	4,7
25-34	14,5	5,4
35-44	9,4	5,6
45-54	0,8	6,8
55-64	0,1	7,6

Källa: SCB, AKU.

6. Genomsnittlig andel frånvarande per vecka efter skäl, kön och inrikes/utrikes född, i åldern 16-64 år, 2014. Andel av sysselsatta

6. Average share of employed absent from work per week, by reason for being absent and country of birth. People aged 16–64, by sex. 2014. Percent.

Kön	Andel frånvarande, procent						
År	Frånvaroskäl						
	Semester	Sjuk	Föräldraledig / VAB	Helgdag	Flex, komp. mm	Övrigt	Totalt
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
<u>Båda könen</u>							
Inrikes födda	11,9	5,0	4,3	8,9	2,8	2,3	35,2
Utrikes födda	10,2	5,1	3,5	7,5	2,1	2,0	30,5
<u>Män</u>							
Inrikes födda	11,6	4,0	2,8	9,8	3,2	2,4	33,8
Utrikes födda	9,9	4,1	2,3	8,2	2,4	2,1	29,1
<u>Kvinnor</u>							
Inrikes födda	12,3	6,1	5,9	7,9	2,4	2,1	36,8
Utrikes födda	10,6	6,2	4,8	6,8	1,7	1,9	32,0

Källa: SCB, AKU.

7. Genomsnittlig andel frånvarande per vecka efter skäl, kön och civilstånd, i åldern 16-64 år, 2014. Andel av sysselsatta

7. Average share of employed absent from work per week, by reason for being absent and marital status. People aged 16–64, by sex. 2014. Percent.

Kön	Andel frånvarande, procent						
År	Frånvaroskäl						
	Semester	Sjuk	Föräldraledig / VAB	Helgdag	Flex, komp. mm	Övrigt	Totalt
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
<u>Båda könen</u>							
Sammanboende	12,4	4,8	5,6	9,1	2,6	2,0	36,5
Ensamstående	10,0	5,5	0,8	7,8	2,8	2,6	29,4
Uppgift saknas	9,0	1,7	6,0	7,7	2,3	3,7	30,3
<u>Män</u>							
Sammanboende	12,0	3,7	3,7	10,0	3,0	2,2	34,7
Ensamstående	9,7	4,7	0,4	8,6	3,1	2,8	29,3
Uppgift saknas	10,4	2,0	1,9	6,2	2,0	4,9	27,4
<u>Kvinnor</u>							
Sammanboende	12,7	6,0	7,6	8,1	2,2	1,9	38,5
Ensamstående	10,2	6,3	1,1	6,8	2,6	2,4	29,6
Uppgift saknas	6,6	1,1	13,2	10,3	2,9	1,5	35,5

Källa: SCB, AKU.

8. Genomsnittlig andel frånvarande per vecka efter skäl och om personen har hemmaboende barn under 12 år, i åldern 16-64 år, 2014. Andel av sysselsatta

8. Average share of employed absent from work per week. By reason for being absent and by having children under the age of 12 are living at home or not. People aged 16–64, by sex. 2014. Percent.

Kön	Andel frånvarande, procent						
År	Frånvaroskäl						
	Semester	Sjuk	Föräldraledig / VAB	Helgdag	Flex, komp. mm	Övrigt	Totalt
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
Båda könen							
Har barn	12,2	4,3	12,0	8,8	2,5	2,0	41,7
Har ej barn	10,8	5,5	0,1	8,3	2,8	2,5	30,0
Uppgift saknas	5,5	6,3	2,0	3,1	2,7	22,2	41,8
Män							
Har barn	12,2	3,3	7,8	10,0	3,1	1,9	38,3
Har ej barn	10,5	4,6	0,0	9,0	3,0	2,7	29,8
Uppgift saknas	5,9	2,2	0,0	7,4	2,2	3,7	21,5
Kvinnor							
Har barn	12,2	5,3	16,6	7,4	1,8	2,1	45,4
Har ej barn	11,2	6,5	0,1	7,5	2,5	2,3	30,2
Uppgift saknas	4,6	3,4	7,4	4,2	0,0	0,0	19,6

Källa: SCB, AKU.

9. Andel frånvarande i åldern 16-64 år, efter kön, månadsvis 2014. Andel av sysselsatta

9. Share of employed absent from work. People aged 16–64, by sex. 1st quarter 2006- 4th quarter 2014. Percent.

Månad	Procent								
	Andel frånvarande hela veckan			Andel frånvarande del av veckan			Andel frånvarande hela eller del av veckan		
	Båda könen			Båda könen			Båda könen		
	könen	Män	Kvinnor	könen	Män	Kvinnor	könen	Män	Kvinnor
Januari	19,1	17,7	20,6	30,4	32,3	28,3	49,5	50,0	48,9
Februari	9,8	8,2	11,5	12,9	12,5	13,3	22,6	20,6	24,8
Mars	9,3	7,3	11,4	12,3	11,7	12,9	21,5	19,0	24,3
April	9,9	7,8	12,2	35,1	37,1	33,0	45,0	44,9	45,1
Maj	8,0	6,2	10,0	24,0	25,0	23,0	32,1	31,1	33,1
Juni	13,1	10,5	16,0	39,8	41,5	38,0	52,9	52,0	54,0
Juli	46,7	46,0	47,4	7,8	8,3	7,3	54,5	54,3	54,7
Augusti	31,3	29,3	33,3	9,2	9,5	8,9	40,4	38,8	42,2
September	9,0	7,3	10,8	10,9	10,8	11,1	19,9	18,1	21,9
Oktober	8,0	5,8	10,5	11,4	11,3	11,5	19,4	17,1	22,0
November	8,4	6,1	10,8	14,7	13,8	15,7	23,1	19,9	26,5
December	15,4	13,5	17,5	17,9	18,7	17,2	33,4	32,1	34,7

Källa: SCB, AKU.

10. Andel frånvarande i åldern 16-64 år, efter kön, kvartalsvis, första kvartalet 2006 – fjärde kvartalet 2014. Andel av sysselsatta

10. Share of employed absent from work. People aged 16–64, broken down by sex. 1st quarter 2006- 4th quarter 2014. Percent.

År kvartal	Procent		
	Andel frånvarande		
	Båda könen	Män	Kvinnor
2006 kv 1	26,4	23,7	29,4
kv 2	45,3	45,2	45,5
kv 3	38,1	35,6	40,8
kv 4	27,1	24,5	29,9
2007 kv 1	26,3	23,9	28,9
kv 2	44,2	43,9	44,4
kv 3	37,4	35,4	39,5
kv 4	25,8	23,2	28,6
2008 kv 1	33,8	32,8	35,0
kv 2	32,1	30,7	33,5
kv 3	38,1	35,8	40,6
kv 4	25,2	22,9	27,8
2009 kv 1	29,5	28,1	31,1
kv 2	42,1	41,3	42,9
kv 3	36,1	34,5	37,8
kv 4	30,0	28,4	31,8
2010 kv 1	29,1	27,6	30,7
kv 2	32,1	30,1	34,4
kv 3	36,2	33,9	38,7
kv 4	28,2	26,3	30,4
2011 kv 1	24,7	22,5	27,2
kv 2	38,5	38,0	39,1
kv 3	36,3	34,3	38,4
kv 4	26,6	24,5	28,9
2012 kv 1	24,8	22,9	26,8
kv 2	43,3	42,6	44,1
kv 3	36,9	35,1	38,9
kv 4	26,5	24,5	28,8
2013 kv 1	31,5	30,4	32,7
kv 2	40,3	39,3	41,4
kv 3	37,3	35,5	39,4
kv 4	25,6	23,3	28,1
2014 kv 1	30,4	28,9	32,0
kv 2	44,2	43,5	44,9
kv 3	37,1	35,8	38,4
kv 4	25,9	23,7	28,3

Källa: SCB, AKU.

11. Andel frånvarande på grund av semester 16-64 år, efter kön, kvartalsvis, första kvartalet 2006 – fjärde kvartalet 2014. Andel av sysselsatta

11. Share of employed absent due to vacation. People aged 16–64, by sex. 1st quarter 2006 - 4th quarter 2014. Percent.

År kvartal	Procent		
	Andel frånvarande på grund av semester		
	Båda könen		
		Män	Kvinnor
2006 kv 1	6,0	5,9	6,2
kv 2	7,9	7,2	8,7
kv 3	25,4	25,3	25,5
kv 4	7,3	7,0	7,6
2007 kv 1	6,2	6,0	6,5
kv 2	7,5	6,9	8,2
kv 3	25,5	25,4	25,6
kv 4	5,9	5,6	6,2
2008 kv 1	7,2	6,7	7,6
kv 2	6,7	6,1	7,4
kv 3	26,4	26,3	26,6
kv 4	5,3	4,8	5,8
2009 kv 1	7,3	7,1	7,5
kv 2	9,1	8,4	9,9
kv 3	24,5	24,7	24,1
kv 4	7,6	7,3	7,9
2010 kv 1	6,8	6,6	7,0
kv 2	8,3	7,3	9,5
kv 3	25,0	24,9	25,1
kv 4	7,5	7,2	7,9
2011 kv 1	6,3	6,0	6,7
kv 2	8,1	7,4	8,8
kv 3	24,9	24,8	25,1
kv 4	8,2	7,8	8,6
2012 kv 1	6,3	6,1	6,6
kv 2	8,1	7,2	9,1
kv 3	25,2	25,1	25,2
kv 4	6,4	5,8	7,0
2013 kv 1	7,3	7,3	7,4
kv 2	7,7	6,9	8,7
kv 3	25,5	25,4	25,7
kv 4	6,3	5,6	7,0
2014 kv 1	7,5	7,3	7,7
kv 2	7,5	6,7	8,4
kv 3	25,2	25,5	24,8
kv 4	6,1	5,5	6,7

12. Andel frånvarande på grund av föräldraledighet/vab, 16-64 år, efter kön, kvartalsvis, första kvartalet 2006 – fjärde kvartalet 2014. Andel av sysselsatta

12. Share of employed absent from work due to parental leave. People aged 16–64, by sex. 1st quarter 2006- 4th quarter 2014. Percent.

År kvartal	Procent		
	Andel frånvarande på grund av föräldraledighet/vab		
	Båda könen	Män	Kvinnor
2006 kv 1	4,3	2,6	6,1
kv 2	3,6	2,1	5,2
kv 3	3,6	2,1	5,3
kv 4	4,0	2,4	5,8
2007 kv 1	4,3	2,8	6,0
kv 2	3,4	2,0	5,0
kv 3	3,4	2,1	4,8
kv 4	3,9	2,2	5,8
2008 kv 1	4,1	2,5	5,9
kv 2	3,7	2,1	5,5
kv 3	3,7	2,0	5,5
kv 4	4,3	2,5	6,3
2009 kv 1	4,3	2,8	6,1
kv 2	3,6	2,1	5,2
kv 3	3,6	2,0	5,2
kv 4	4,4	2,8	6,2
2010 kv 1	4,4	2,7	6,3
kv 2	3,8	2,2	5,6
kv 3	3,8	2,2	5,6
kv 4	4,3	2,4	6,4
2011 kv 1	4,7	3,0	6,6
kv 2	3,8	2,3	5,4
kv 3	3,9	2,5	5,3
kv 4	4,3	2,8	6,0
2012 kv 1	4,6	2,9	6,5
kv 2	3,7	2,3	5,2
kv 3	4,0	2,6	5,6
kv 4	4,5	2,6	6,5
2013 kv 1	4,7	3,0	6,6
kv 2	3,9	2,4	5,6
kv 3	4,0	2,6	5,5
kv 4	4,3	2,8	5,9
2014 kv 1	4,6	3,1	6,3
kv 2	3,9	2,5	5,5
kv 3	3,8	2,5	5,3
kv 4	4,3	2,8	6,0

Källa: SCB, AKU.

13. Andel sjukfrånvarande, 16-64 år, efter kön, kvartalsvis, första kvartalet 2006 – fjärde kvartalet 2014. Andel av sysselsatta

13. Share of employed absent from work due to sickness. People aged 16-64, by sex. 1st quarter 2006- 4th quarter 2014. Percent.

Procent			
År kvartal	Andel sjukfrånvarande		
	Båda könen	Män	Kvinnor
2006 kv 1	7,5	5,8	9,3
kv 2	5,4	4,1	6,9
kv 3	4,9	3,8	6,2
kv 4	6,4	5,2	7,7
2007 kv 1	7,2	5,6	8,9
kv 2	4,8	3,7	6,0
kv 3	4,7	3,7	5,7
kv 4	5,9	4,7	7,1
2008 kv 1	6,4	5,3	7,6
kv 2	4,9	3,7	6,1
kv 3	4,1	3,4	4,9
kv 4	5,3	4,3	6,4
2009 kv 1	6,0	4,9	7,1
kv 2	3,9	3,2	4,7
kv 3	3,7	2,9	4,6
kv 4	5,3	4,1	6,6
2010 kv 1	5,3	4,4	6,3
kv 2	3,8	2,9	4,9
kv 3	3,6	2,7	4,6
kv 4	5,1	4,1	6,2
2011 kv 1	5,6	4,8	6,5
kv 2	3,6	2,8	4,4
kv 3	3,7	3,0	4,5
kv 4	5,1	3,9	6,4
2012 kv 1	5,9	4,9	7,0
kv 2	4,1	3,3	4,9
kv 3	3,8	3,1	4,5
kv 4	5,3	4,3	6,3
2013 kv 1	6,5	5,5	7,6
kv 2	4,2	3,3	5,2
kv 3	3,9	3,1	4,7
kv 4	5,2	4,2	6,4
2014 kv 1	5,9	4,8	7,2
kv 2	4,5	3,4	5,7
kv 3	4,1	3,3	4,9
kv 4	5,7	4,6	6,8

Källa: SCB, AKU.

14. Andel frånvarande på grund av flex/komp mm, 16-64 år, efter kön, kvartalsvis, första kvartalet 2006 – fjärde kvartalet 2014. Andel av sysselsatta

14. Share of employed absent from work due to flexitime/compensatory leave. People aged 16–64, by sex. 1st quarter 2006- 4th quarter 2014. Percent.

År kvartal	Procent		
	Andel frånvarande på grund av		
	flex, komp. mm		
	Båda könen	Män	Kvinnor
2006 kv 1	3,1	3,5	2,8
kv 2	3,2	3,5	2,9
kv 3	2,3	2,7	1,9
kv 4	3,8	4,2	3,4
2007 kv 1	3,0	3,4	2,6
kv 2	3,3	3,5	3,0
kv 3	2,2	2,6	1,8
kv 4	3,5	3,7	3,2
2008 kv 1	3,1	3,6	2,6
kv 2	3,4	3,7	3,0
kv 3	2,3	2,4	2,1
kv 4	3,1	3,3	2,8
2009 kv 1	3,2	3,7	2,6
kv 2	3,2	3,5	2,8
kv 3	2,4	2,8	1,9
kv 4	3,5	3,8	3,2
2010 kv 1	3,0	3,2	2,9
kv 2	2,9	3,0	2,8
kv 3	1,9	2,2	1,6
kv 4	3,4	3,7	3,0
2011 kv 1	3,1	3,4	2,7
kv 2	2,8	3,0	2,6
kv 3	2,1	2,3	1,8
kv 4	3,6	4,2	3,0
2012 kv 1	2,9	3,3	2,4
kv 2	2,8	3,0	2,7
kv 3	2,2	2,5	1,9
kv 4	3,3	3,8	2,7
2013 kv 1	3,1	3,5	2,5
kv 2	2,9	3,3	2,4
kv 3	2,1	2,4	1,8
kv 4	3,2	3,5	2,8
2014 kv 1	3,1	3,6	2,6
kv 2	2,8	3,1	2,5
kv 3	2,1	2,4	1,7
kv 4	2,8	3,1	2,3

Källa: SCB, AKU.

15. Andel frånvarande på grund av helg, 16-64 år, efter kön, kvartalsvis, första kvartalet 2006 – fjärde kvartalet 2014. Andel av sysselsatta

15. Share of employed absent from work due to holiday. People aged 16–64, by sex. 1st quarter 2006– 4th quarter 2014. Percent.

År kvartal	Procent		
	Andel frånvarande på grund av		
	helgledighet		
	Båda könen	Män	Kvinnor
2006 kv 1	3,0	3,5	2,4
kv 2	23,2	26,6	19,4
kv 3	0,0	0,0	0,0
kv 4	3,1	3,4	2,7
2007 kv 1	3,2	4,0	2,3
kv 2	23,4	26,3	20,3
kv 3	0,0	0,0	0,0
kv 4	4,6	5,1	4,1
2008 kv 1	11,2	12,7	9,5
kv 2	11,5	13,2	9,8
kv 3	0,0	0,0	0,0
kv 4	5,0	5,7	4,2
2009 kv 1	6,2	6,7	5,7
kv 2	20,1	22,0	18,1
kv 3	0,0	0,0	0,0
kv 4	6,7	7,7	5,6
2010 kv 1	6,9	7,8	5,8
kv 2	11,2	12,6	9,5
kv 3	0,0	0,0	0,0
kv 4	5,5	6,5	4,5
2011 kv 1	2,7	3,1	2,2
kv 2	18,6	20,8	16,3
kv 3	0,0	0,0	0,0
kv 4	3,1	3,6	2,7
2012 kv 1	2,8	3,3	2,2
kv 2	22,8	25,0	20,4
kv 3	0,0	0,0	0,0
kv 4	4,6	5,2	4,0
2013 kv 1	7,2	8,1	6,3
kv 2	19,3	21,1	17,4
kv 3	0,0	0,0	0,0
kv 4	4,3	4,8	3,9
2014 kv 1	7,0	7,7	6,2
kv 2	23,3	25,6	20,8
kv 3	0,0	0,0	0,0
kv 4	4,6	5,1	4,0

16. Andel frånvarande på grund av övriga skäl, 16-64 år, efter kön, kvartalsvis, första kvartalet 2006 – fjärde kvartalet 2014. Andel av sysselsatta

16. Share of employed absent from work due to other reasons. People aged 16–64, by sex. 1st quarter 2006- 4th quarter 2014. Percent.

År kvartal	Procent		
	Andel frånvarande på grund av		
	övriga skäl		
	Båda könen	Män	Kvinnor
2006 kv 1	2,5	2,4	2,7
kv 2	2,0	1,7	2,3
kv 3	1,8	1,7	2,0
kv 4	2,5	2,3	2,8
2007 kv 1	2,4	2,2	2,6
kv 2	1,7	1,5	1,9
kv 3	1,6	1,6	1,6
kv 4	2,0	1,8	2,1
2008 kv 1	1,9	2,0	1,8
kv 2	1,8	1,9	1,8
kv 3	1,6	1,7	1,5
kv 4	2,2	2,3	2,1
2009 kv 1	2,6	3,0	2,2
kv 2	2,1	2,1	2,1
kv 3	1,9	2,0	1,9
kv 4	2,6	2,8	2,4
2010 kv 1	2,7	2,8	2,5
kv 2	2,1	2,1	2,1
kv 3	1,8	1,9	1,8
kv 4	2,4	2,4	2,4
2011 kv 1	2,3	2,2	2,4
kv 2	1,7	1,6	1,7
kv 3	1,7	1,7	1,7
kv 4	2,2	2,3	2,1
2012 kv 1	2,3	2,4	2,1
kv 2	1,8	1,9	1,8
kv 3	1,8	1,8	1,7
kv 4	2,5	2,7	2,2
2013 kv 1	2,6	3,0	2,2
kv 2	2,3	2,5	2,1
kv 3	1,8	2,0	1,6
kv 4	2,2	2,4	2,0
2014 kv 1	2,2	2,4	2,0
kv 2	2,2	2,3	2,1
kv 3	2,0	2,1	1,8
kv 4	2,5	2,6	2,4

Källa: SCB, AKU.

Påverkar sport frånvaro? - Oddskvoter

Tabell O1

Oddskvoter för modell 1a-5a. Fotbolls-VM/EM, juni-juli 1993-2014

Table O1

Odds ratios for model 1a-5a. World/European championship in soccer, June-July 1993-2014.

Kontrollvariabel	Beroende variabel				
	Total frånvaro	Sjuk- frånvaro	Flex- frånvaro	Semester- ledighet	Föräldra- led./vab
	(1a)	(2a)	(3a)	(4a)	(5a)
FotbollsVM/EM					
Pågår inte	1	1	1	1	1
Pågår	1,65*	1,46*	1,28*	1,10*	1,52*
	(1,63;1,68)	(1,39;1,53)	(1,24;1,32)	(1,06;1,14)	(1,40;1,64)
Kön					
Kvinnor	1	1	1	1	1
Män	1,07*	0,63*	0,67*	1,13*	0,84*
	(1,06;0,09)	(0,60;0,66)	(0,65;0,69)	(1,10;1,16)	(0,78;0,90)
Ålder					
16-24 år	0,79*	1,05	1,09*	°	1,47*
	(0,77;0,80)	(0,97;1,13)	(1,05;1,14)		(1,15;1,87)
25-54 år	1	1	1	°	1
55-64 år	0,93*	1,10*	0,88*	°	0,07*
	(0,91;0,95)	(1,03;1,17)	(0,84;0,92)		(0,02;0,27)
Sammanboende					
Ensamstående	1	°	-	°	1
Gift/sambo	1,04*	°	-	°	1,32*
	(1,02;1,05)				(1,14;1,53)
Barn ≤12 år					
Har inte barn	-	°	-	°	-
Har barn	-	°	-	°	-
Födelseland					
Inrikes född	1	-	1	1	1
Utrikes född	0,79*	-	0,83*	0,63*	0,70*
	(0,77;0,81)		(0,79;0,88)	(0,60;0,67)	(0,61;0,80)
Antalet observationer	547524	547524	547524	547524	172452

Kommentarer: Tabellen rapporterar oddskvoter för frånvaro del av referensveckan totalt samt på grund av sjukdom, flex/komp, semester eller vab/föräldraledighet när fotbolls-VM/EM pågår under referensveckan. Populationen i denna tabell avser alla unika individer mellan 16-64 år som var sysselsatta i AKU, juni-juli åren 1993-2014. I modell 5a ingår endast individer som dessutom har hemmaboende barn under 12 år. En * bredvid koefficienten indikerar att oddskvoten är skild från 1 på 5-procents signifikansnivå givet att skattningen för den bakomliggande koefficienten $\hat{\beta}$ är signifikant. Siffrorna inom parantes är konfidensintervallet för oddskvoten. Det är inte symmetriskt då det beräknas m.h.a. punktskattningen $\exp(\hat{\beta} \pm se)$ och därmed blir oddskvoten inte normalfördelad utan har en skev (positiv) fördelning). Ett "-" innebär att variabeln inte valts ut i modellen och en "°" innebär att variabeln funnits med även som del i en interaktionsvariabel vilket gör att en skattning inte kan redovisas.

Tabell O2

Oddskvoter för modell 1b-5b. Sommar-OS, juli-sept 1993-2014

Table O2

Odds ratios for model 1b-5b. Summer Olympics, July-September 1993-2014.

Kontrollvariabel	Beroende variabel				
	Total frånvaro	Sjuk- frånvaro	Flex- frånvaro	Semester- ledighet	Föräldra- led./vab
	(1b)	(2b)	(3b)	(4b)	(5b)
SommarOS					
Pågår inte	1	1	1	1	1
Pågår	1,00 (0,97;1,04)	0,85* (0,78;0,92)	1,01 (0,96;1,06)	1,15* (1,09;1,21)	0,79* (0,69;0,91)
Kön					
Kvinnor	1	1	1	1	1
Män	0,87* (0,86;0,88)	0,66* (0,64;0,68)	0,68* (0,66;0,70)	1,21* (1,18;1,24)	0,81* (0,77;0,85)
Ålder					
16-24 år	0,83* (0,81;0,86)	0,99 (0,94;1,05)	0,94* (0,90;0,97)	°	1,22* (1,05;1,47)
25-54 år	1	1	1	°	1
55-64 år	0,98 (0,96;1,00)	1,03 (0,98;1,08)	0,93* (0,90;0,96)	°	0,27* (0,16;0,43)
Sammanboende					
Ensamstående	-	°	-	°	1
Gift/sambo	-	°	-	°	1,34* (1,21;1,48)
Barn ≤12 år					
Har inte barn	1	°	-	°	-
Har barn	1,16* (1,15;1,18)	°	-	°	-
Födelseland					
Inrikes född	1	-	1	1	1
Utrikes född	0,78* (0,76;0,80)	-	0,80* (0,77;0,84)	0,68* (0,65;0,71)	0,63* (0,57;0,69)
Antalet observationer	822765	822765	822765	822765	263410

Kommentarer: Tabellen rapporterar oddskvoter för frånvaro del av referensveckan totalt samt på grund av sjukdom, flex/komp, semester eller vab/föräldraledighet när sommar-OS pågår under referensveckan. Populationen i denna tabell avser alla unika individer mellan 16-64 år som var sysselsatta i AKU, juli-september åren 1993-2014. I modell 5b ingår endast individer som dessutom har hemmaboende barn under 12 år. En * bredvid koefficienten indikerar att oddskvoten är skild från 1 på 5-procents signifikansnivå givet att skattningen för den bakomliggande koefficienten $\hat{\beta}$ är signifikant. Siffrorna inom parantes är konfidensintervallet för oddskvoten. Det är inte symmetriskt då det beräknas m.h.a. punktskattningen $\exp(\hat{\beta} \pm se)$ och därmed blir oddskvoten inte normalfördelad utan har en skev (positiv) fördelning). Ett ”-” innebär att variabeln inte valts ut i modellen och en ”°” innebär att variabeln funnits med även som del i en interaktionsvariabel vilket gör att en skattning inte kan redovisas.

Tabell O3

Oddskvoter för modell 1c-5c. Vinter-OS, februari 1993-2014

Table O3

Odds ratios for model 1c-5c. Winter Olympics, February 1993-2014.

Kontrollvariabel	Beroende variabel				
	Total frånvaro	Sjuk- frånvaro	Flex- frånvaro	Semester- ledighet	Föräldra- led./vab
	(1c)	(2c)	(3c)	(4c)	(5c)
VinterOS					
Pågår inte	1	1	1	1	1
Pågår	1,03 (1,00;1,06)	0,95 (0,90;1,00)	1,00 (0,96;1,05)	1,24* (1,16;1,32)	0,96 (0,89;1,04)
Kön					
Kvinnor	1	1	1	1	1
Män	0,76* (0,75;0,78)	0,73* (0,70;0,76)	0,66* (0,64;0,69)	0,90* (0,86;0,95)	0,78* (0,74;0,83)
Ålder					
16-24 år	0,76* (0,72;0,79)	°	0,79* (0,74;0,85)	0,51* (0,45;0,58)	0,75* (0,57;0,97)
25-54 år	1	°	1	1	1
55-64 år	0,96* (0,93;0,99)	°	0,96 (0,92;1,01)	0,98 (0,92;1,04)	0,16* (0,08;0,32)
Sammanboende					
Ensamstående	-	°	-	1	1
Gift/sambo	-	°	-	1,13* (1,04;1,21)	1,24* (1,11;1,39)
Barn ≤12 år					
Har inte barn	1	°	-	°	-
Har barn	1,52* (1,48;1,55)	°	-	°	-
Födelseland					
Inrikes född	1	1	1	1	1
Utrikes född	0,75* (0,72;0,78)	0,88* (0,82;0,95)	0,77* (0,71;0,82)	0,69* (0,63;0,76)	0,63* (0,57;0,70)
Antalet observationer	259886	259886	259886	259886	85611

Kommentarer: Tabellen rapporterar oddskvoter för frånvaro del av referensveckan totalt samt på grund av sjukdom, flex/komp, semester eller vab/föräldraledighet när vinter-OS pågår under referensveckan. Populationen i denna tabell avser alla unika individer mellan 16-64 år som var sysselsatta i AKU, februari åren 1993-2014. I modell 5c ingår endast individer som dessutom har hemmaboende barn under 12 år. En * bredvid koefficienten indikerar att oddskvoten är skild från 1 på 5-procents signifikansnivå givet att skattningen för den bakomliggande koefficienten $\hat{\beta}$ är signifikant. Siffrorna inom parantes är konfidensintervallet för oddskvoten. Det är inte symmetriskt då det beräknas m.h.a. punktskattningen $\exp(\hat{\beta} \pm se)$ och därmed blir oddskvoten inte normalfördelad utan har en skev (positiv) fördelning. Ett ”-” innebär att variabeln inte valts ut i modellen och en ”°” innebär att variabeln funnits med även som del i en interaktionsvariabel vilket gör att en skattning inte kan redovisas.

Tabell O4

Oddskvoter för specifika mästerskap. Fotbolls-VM, juni eller juni/juli 1993-2014

Table O4

Odds ratios for specific championships. World championship in soccer, June or June-July 1993-2014.

Kontrollvariabel	Beroende variabel			
	Sjuk-frånvaro	Flex-frånvaro	Semester-ledighet	Föräldra-led./vab
VM94				
Pågår inte	1	1	1	1
Pågår	1,15	0,96	1,17*	0,77
VM98				
Pågår inte	1	1	1	1
Pågår	1,26*	1,05	0,95	0,96
VM02*				
Pågår inte	1	1	1	1
Pågår	1,19*	1,06	1,06	1,68*
VM06				
Pågår inte	1	1	1	1
Pågår	1,31*	1,67*	1,16*	1,71*
VM10				
Pågår inte	1	1	1	1
Pågår	1,31*	1,21*	1,10*	1,73*

*Avser endast juni för året då detta mästerskap pågår samt åren före och efter, medan övriga avser juni/juli.

Kommentarer: Tabellen rapporterar oddskvoter för frånvaro del av referensveckan på grund av sjukdom, flex/komp, semester eller vab/föräldraledighet när ett visst fotbolls-VM pågår under referensveckan. Varje mästerskap är en egen modell och populationen i respektive modell avser alla unika individer mellan 16-64 år som var sysselsatta i AKU under juni eller juni-juli det aktuella året samt året före och efter. I sista kolumnen ingår endast individer som dessutom har hemmaboende barn under 12 år. En * bredvid koefficienten indikerar att oddskvoten är skild från 1 på 5-procents signifikansnivå.

Tabell O5

Oddskvoter för specifika mästerskap. Fotbolls-EM, juni eller juni/juli 1993-2014

Table O5

Odds ratios for specific championships. European championship in soccer, June or June-July 1993-2014.

Kontrollvariabel	Beroende variabel			
	Sjuk-frånvaro	Flex-frånvaro	Semester-ledighet	Föräldra-led./vab
EM96*				
Pågår inte	1	1	1	1
Pågår	1,12	1,00	1,41*	0,71
EM00				
Pågår inte	1	1	1	1
Pågår	1,52*	0,84*	0,94	1,21
EM04				
Pågår inte	1	1	1	1
Pågår	1,58*	1,25*	1,18*	1,42*
EM08*				
Pågår inte	1	1	1	1
Pågår	0,87	0,97	1,15*	0,76*
EM12				
Pågår inte	1	1	1	1
Pågår	1,64*	1,35*	1,05	1,62*

*Avser endast juni för året då detta mästerskap pågår samt året före och efter, medan övriga avser juni/juli.

Kommentarer: Tabellen rapporterar oddskvoter för frånvaro del av referensveckan på grund av sjukdom, flex/komp, semester eller vab/föräldraledighet när ett visst fotbolls-EM pågår under referensveckan. Varje mästerskap är en egen modell och populationen i respektive modell avser alla unika individer mellan 16-64 år som var sysselsatta i AKU under juni eller juni-juli det aktuella året samt året före och efter. I sista kolumnen ingår endast individer som dessutom har hemmaboende barn under 12 år. En * bredvid koeficienten indikerar att oddskvoten är skild från 1 på 5-procents signifikansnivå.

Tabell O6

Oddskvoter för specifika evenemang. Sommar-OS, juli/augusti, augusti eller september 1993-2014

Table O6

Odds ratios for specific championships. Summer Olympics, July/August, August or September 1993-2014.

Kontrollvariabel	Beroende variabel			
	Sjuk-frånvaro	Flex-frånvaro	Semester-ledighet	Föräldra-led./vab
SommarOS96*				
Pågår inte	1	1	1	1
Pågår	0,53*	0,74*	1,11	0,33*
SommarOS00**				
Pågår inte	1	1	1	1
Pågår	1,05	0,98	1,30*	1,14
SommarOS04***				
Pågår inte	1	1	1	1
Pågår	1,41*	1,35*	1,25*	1,83*
SommarOS08***				
Pågår inte	1	1	1	1
Pågår	1,17	1,09	0,97	1,03
SommarOS12*				
Pågår inte	1	1	1	1
Pågår	0,81*	0,94	1,05	0,76

*Avser både juli och augusti under de tre åren som undersöks

**Avser september under de tre åren som undersöks

***Avser augusti under de tre åren som undersöks

Kommentarer: Tabellen rapporterar oddskvoter för frånvaro del av referensveckan på grund av sjukdom, flex/komp, semester eller vab/föräldraledighet när ett visst sommar-OS pågår under referensveckan. Varje evenemang är en egen modell och populationen i respektive modell avser alla unika individer mellan 16-64 år som var sysselsatta i AKU under juli-augusti, augusti eller september det aktuella året samt året före och efter. I sista kolumnen ingår endast individer som dessutom har hemmaboende barn under 12 år. En * bredvid koefficienten indikerar att oddskvoten är skild från 1 på 5-procents signifikansnivå.

Tabell O7

Oddskvoter för specifika evenemang. Vinter-OS, februari 1993-2014

Table O7

Odds ratios for specific championships. Winter Olympics, February 1993-2014.

Kontrollvariabel	<i>Beroende variabel</i>			
	Sjuk-frånvaro	Flex-frånvaro	Semester-ledighet	Föräldra-led./vab
VinterOS94				
Pågår inte	1	1	1	1
Pågår	0,84*	1,02	1,33*	0,91
VinterOS98				
Pågår inte	1	1	1	1
Pågår	1,12	1,05	1,40*	1,27*
VinterOS02				
Pågår inte	1	1	1	1
Pågår	1,06	0,99	1,22*	0,86
VinterOS06				
Pågår inte	1	1	1	1
Pågår	1,01	1,07	1,31*	0,88
VinterOS10				
Pågår inte	1	1	1	1
Pågår	0,84*	0,96	1,06	1,05

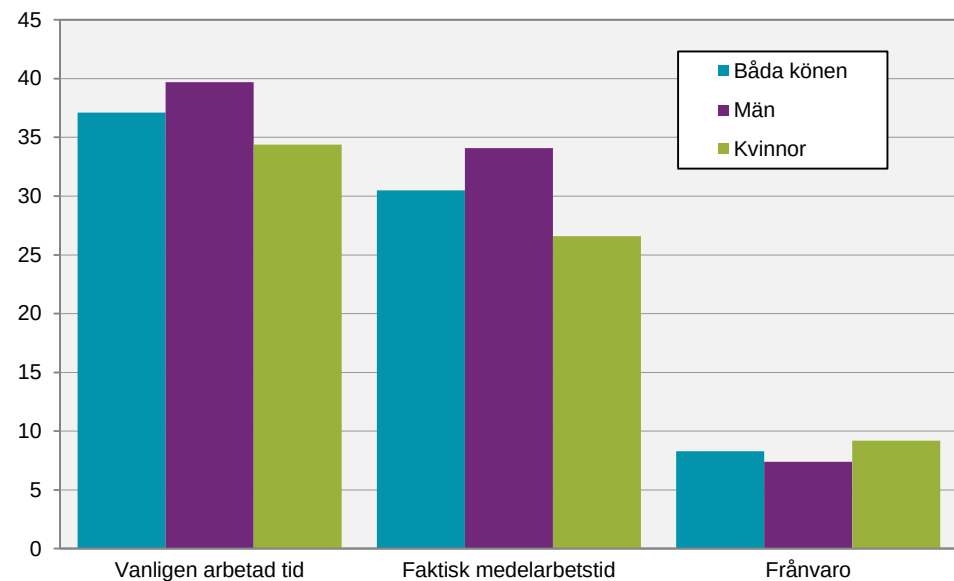
Kommentarer: Tabellen rapporterar oddskvoter för frånvaro del av referensveckan på grund av sjukdom, flex/komp, semester eller vab/föräldraledighet när ett visst vinter-OS pågår under referensveckan. Varje evenemang är en egen modell och populationen i respektive modell avser alla unika individer mellan 16-64 år som var sysselsatta i AKU under februari det aktuella året samt året före och efter. I sista kolumnen ingår endast individer som dessutom har hemmaboende barn under 12 år. En * bredvid koefficienten indikerar att oddskvoten är skild från 1 på 5-procents signifikansnivå.

Diagram

Frånvarande – översikt

1. Genomsnittlig arbetstid, faktisk arbetad tid och frånvaro i huvudsysslan per vecka efter kön, 2000. Antal timmar

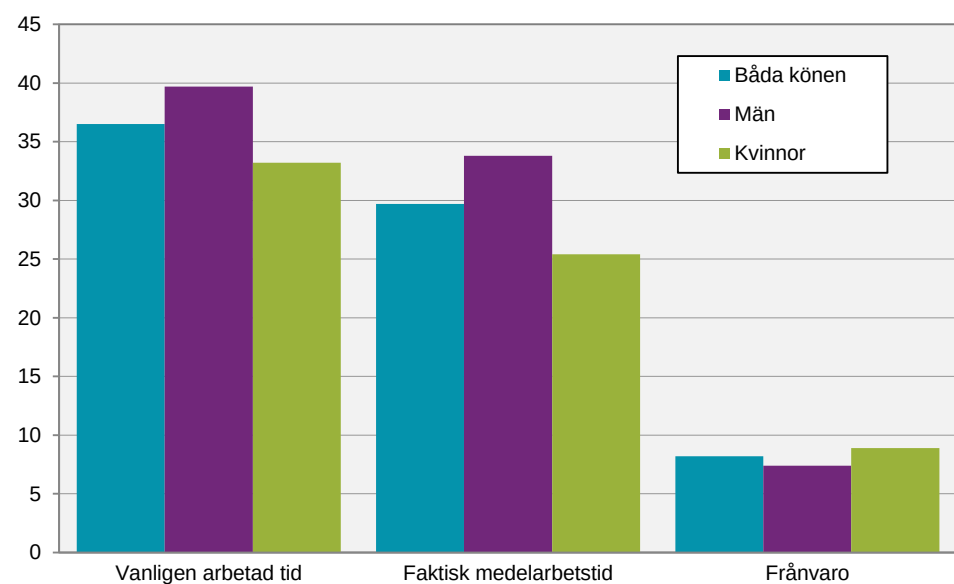
1. Hours usually worked, hours actually worked and number of hours absent from work in the main job, per week. People aged 16–64, broken down by sex. 2000. Number of hours.



Källa: SCB, AKU.

2. Genomsnittlig arbetstid, frånvaro och övertid i huvudsysslan per vecka efter kön, 1993. Antal timmar

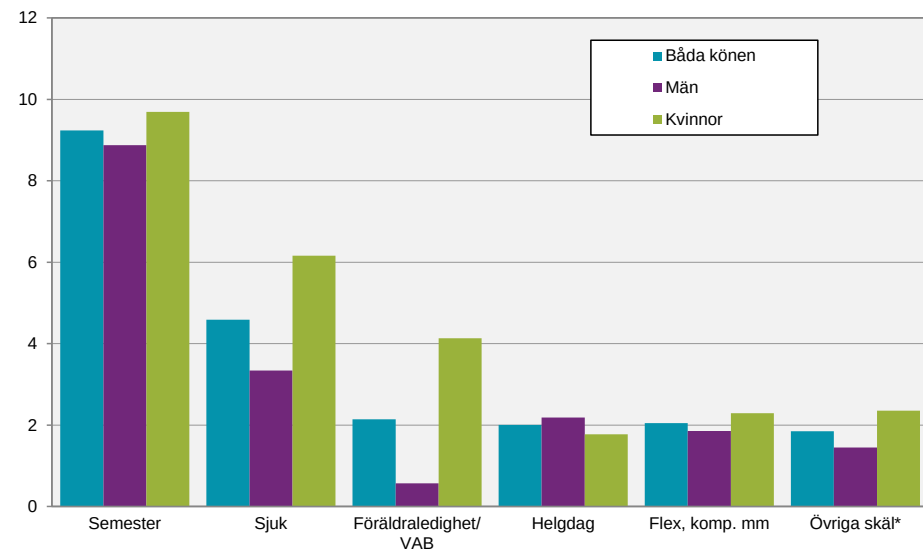
2. Hours usually worked, hours actually worked and number of hours absent from work in the main job, per week. People aged 16–64, broken down by sex. 1993. Number of hours.



Källa: SCB, AKU.

3. Genomsnittlig andel frånvarotimmar per vecka efter skäl och kön, i åldern 16-64 år, 2000. Procent av vanligen arbetad tid i huvudsysslan

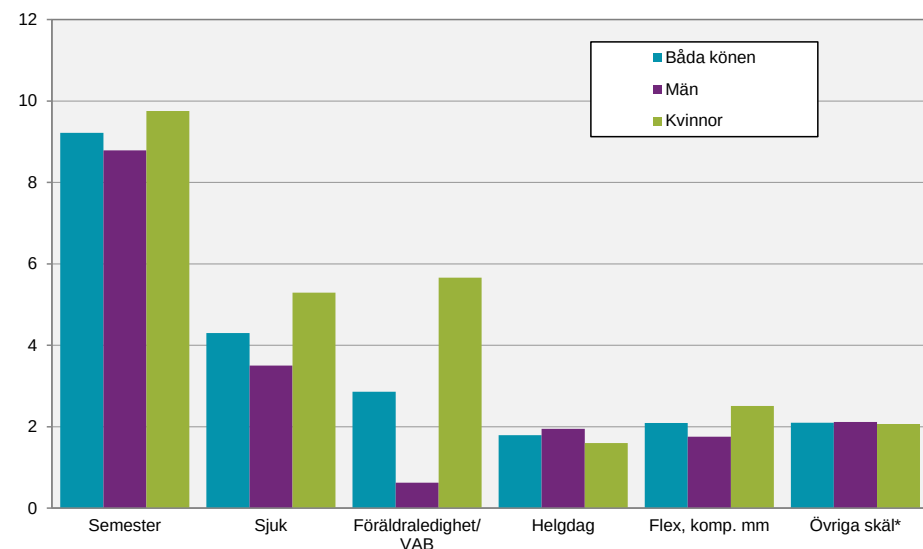
3. Average share of hours absent from work per week, by reason for being absent. People aged 16–64, broken down by sex. 2000. Percent of hours usually worked.



Källa: SCB, AKU.

4. Genomsnittlig andel frånvarotimmar per vecka efter skäl och kön, i åldern 16-64 år, 1993. Procent av vanligen arbetad tid i huvudsysslan

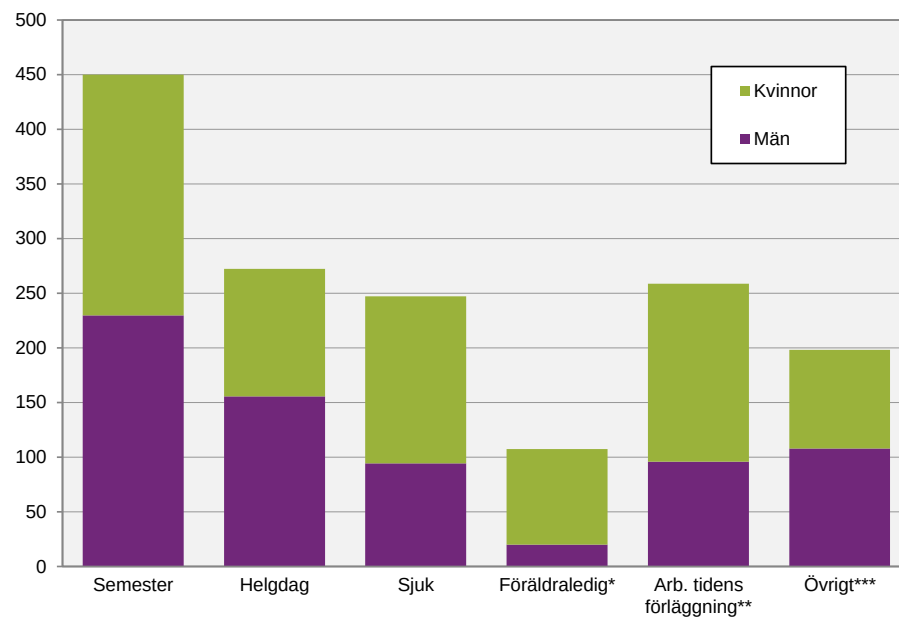
4. Average share of hours absent from work per week, by reason for being absent. People aged 16–64, broken down by sex. 1993. Percent of hours usually worked.



Källa: SCB, AKU.

5. Antal frånvarande hela eller delar av veckan i åldersgruppen 16-64 år efter skäl, 2000. Tusentals personer.

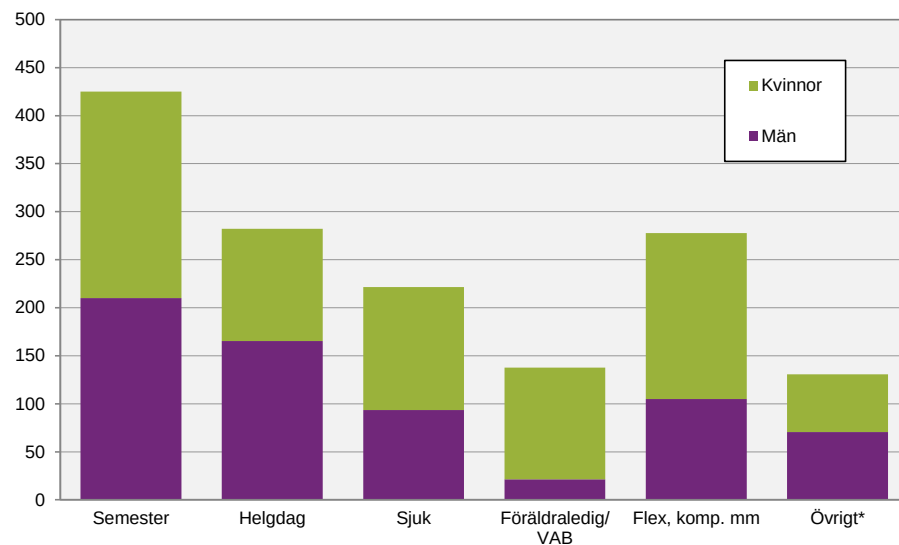
5. Number of persons absent from work during the entire week or parts of the week. People aged 16–64, broken down by sex and reason for absent. 2000. Thousands of persons.



Källa: SCB, AKU.

6. Antal frånvarande hela eller delar av veckan i åldersgruppen 16-64 år efter skäl, 1993. Tusentals personer.

6. Number of persons absent from work during the entire week or parts of the week. People aged 16–64, broken down by sex and reason for absent. 1993. Thousands of persons.



Källa: SCB, AKU.

Regressionsanalysen: Variabler och metod

Data

Målpopulationen i den empiriska analys som gjorts i den här rapporten är individer i åldern 16-64 som var sysselsatta (enligt nuvarande definition) vid intervjutillfället. Data som används är insamlad från AKU år 1993-2014. Beroende på vilken förklaringsvariabel som skattas så begränsas datamaterialet till att gälla aktuella månader för att undvika brus från säsongsvariation i frånvaron. Modeller Xa (fotbolls-EM och/eller VM) innehåller endast observationer från månaderna juni-juli, modeller Xb (Sommar-OS) innehåller endast observationer för månaderna juli-september och modeller Xc (Vinter-OS) innehåller endast observationer för februari. I modell 5a-c (frånvaro del av veckan på grund av föräldraledighet/vab) begränsas datasetet även till att endast innehålla personer med hemmaboende barn under 12 år.

När modellerna används för enskilda mästerskap används endast data för aktuell månad/månader under året som mästerskapet pågår samt året närmast före och närmast efter. I övrigt gäller samma avgränsningar som tidigare för respektive modell.

I nästkommande avsnitt beskrivs metoden mer ingående följt av variabeldefinitioner.

Metod

Målet med den empiriska analysen är att undersöka om deltidsfrånvaron förändras under perioder då ett större idrottsevenemang pågår. Den statistiska metoden logistisk regressionsanalys används för att undersöka om det finns ett samband mellan exempelvis sjukfrånvaro del av veckan och att fotbollsVM/EM eller OS pågår. Syftet med analysen är att skatta hur stor andel av variationen i den beroende variabeln *Frånvarande del av veckan* som förklaras av variationen i de oberoende variablerna (modellen).

Inledningsvis har Chi-2 tester gjorts mellan endast den beroende variabeln och undersökningsvariabeln för att se om det finns ett signifikant samband innan kontrollvariabler införs. Detta har gjorts för samtliga modeller.

Därefter har tester gjorts av samtliga modeller, bland annat med hjälp av så kallad stepwise regression med utvalda variabler för att se vilka av dessa som är relevanta för modellen. De oberoende variablerna "sportevenemang", ålder, kön, utrikes född, barn, gift, en interaktionsterm mellan barn och gift, en interaktionsterm mellan barn och ålder samt variabler för att kontrollera för tidsseriebrott i datamaterialet har använts i testet. Modellvalen baseras i hög utsträckning på dessa tester – vissa avsteg har dock gjorts i vissa fall. Primärt genom att undersökningsvariabeln ("sportevenemang") och variablerna för att kontrollera för brott inkluderats i samtliga modeller. I de fall interaktionsvariabler blivit utvalda att ingå i modellen innebär detta att oddskvoter inte kan redovisas för dem eller för variablerna som ingår (exempelvis kan inte oddskvoter för barn, gift och barn*gift redovisas om interaktionstermen barn*gift inkluderats i modellen). Detta påverkar dock inte redovisningen av de variabler som är av intresse i denna rapport, sportevenemang.

Slutligen har logistiska modeller tagits fram samt ett flertal diagnostiska test utförts för att kontrollera modellernas kvalitet.

Modeller

Vi skattar flera olika typer av modeller enligt ekvationerna (1a-c)-(5a-c) nedan. Gemensamt för alla modeller är att den beroende variabeln, Y_i , motsvarar arbetsmarknadsutfallet, d.v.s. frånvarande under del av referensveckan eller ej för

individ i . Skälet till frånvaron varierar dock mellan modellerna. Eftersom den beroende variabeln är dikotom kommer modellerna att skatta ett så kallat Maximum likelihood-estimat (β_i) från vilket man kan beräkna en Oddsquot ($\exp(\beta_i)$) för att variabeln Y_i tar värdet 1, d.v.s. att personen är frånvarande en del av referensveckan. En oddsquot ($\exp(\beta_i)$) på exempelvis 1,5 tolkas som att oddset för att vara frånvarande del av referensveckan är 50 procent större alternativt 1,5 gånger större när händelsen inträffar än oddset för att vara frånvarande del av referensveckan när händelsen inte gör det.

I ekvationerna (1x) skattas modeller där det undersöks om *frånvaro under del av referensveckan* påverkas av att det samma vecka pågår ett större idrottsevenemang. I modellerna 2x-5x undersöks *frånvaro under del av referensveckan efter skäl*.

I de tre olika versionerna av modellen (a-c) skattas således undersökningsvariablerna *Fotbolls-VM/EM*, *Sommar-OS* och *Vinter-OS*.

Datasetet är olika definierat mellan modellerna a-c beroende på vilken månad evenemanget pågår, samt för modellerna 5x där datasetet begränsas till personer som har hemmaboende barn under 12 år, se *Data* ovan.

$$1a. \text{Frånvi}_i = \alpha + \beta_1 \text{FotVM/EM}_i + \beta_2 \text{alder}_i + \beta_3 \text{kon}_i + \beta_4 \text{gift}_i + \beta_5 \text{inut}_i + \theta \mathbf{D}_i + \varepsilon_i$$

$$1b. \text{Frånvi}_i = \alpha + \beta_1 \text{SomOS}_i + \beta_2 \text{alder}_i + \beta_3 \text{kon}_i + \beta_4 \text{barn}_i + \beta_5 \text{inut}_i + \theta \mathbf{D}_i + \varepsilon_i$$

$$1c. \text{Frånvi}_i = \alpha + \beta_1 \text{VinOS}_i + \beta_2 \text{alder}_i + \beta_3 \text{kon}_i + \beta_4 \text{barn}_i + \beta_5 \text{inut}_i + \theta \mathbf{D}_i + \varepsilon_i$$

$$2a. \text{Sjuk}_i = \alpha + \beta_1 \text{FotVM/EM}_i + \beta_2 \text{alder}_i + \beta_3 \text{kon}_i + \beta_4 \text{gift}_i + \beta_5 \text{barn}_i + \beta_6 \text{barn} * \text{gift}_i + \theta \mathbf{D}_i + \varepsilon_i$$

$$2b. \text{Sjuk}_i = \alpha + \beta_1 \text{SomOS}_i + \beta_2 \text{alder}_i + \beta_3 \text{kon}_i + \beta_4 \text{gift}_i + \beta_5 \text{barn}_i + \beta_6 \text{barn} * \text{gift}_i + \theta \mathbf{D}_i + \varepsilon_i$$

$$2c. \text{Sjuk}_i = \alpha + \beta_1 \text{VinOS}_i + \beta_2 \text{alder}_i + \beta_3 \text{kon}_i + \beta_4 \text{gift}_i + \beta_5 \text{barn}_i + \beta_6 \text{barn} * \text{gift}_i + \beta_7 \text{barn} * \text{alder}_i + \beta_8 \text{inut}_i + \theta \mathbf{D}_i + \varepsilon_i$$

$$3a. \text{Flex}_i = \alpha + \beta_1 \text{FotVM/EM}_i + \beta_3 \text{alder}_i + \beta_3 \text{kon}_i + \beta_5 \text{inut}_i + \theta \mathbf{D}_i + \varepsilon_i$$

$$3b. \text{Flex}_i = \alpha + \beta_1 \text{SomOS}_i + \beta_3 \text{alder}_i + \beta_3 \text{kon}_i + \beta_4 \text{inut}_i + \theta \mathbf{D}_i + \varepsilon_i$$

$$3c. \text{Flex}_i = \alpha + \beta_1 \text{VinOS}_i + \beta_3 \text{alder}_i + \beta_3 \text{kon}_i + \beta_4 \text{inut}_i + \theta \mathbf{D}_i + \varepsilon_i$$

$$4a. \text{Sem}_i = \alpha + \beta_1 \text{FotVM/EM}_i + \beta_4 \text{alder}_i + \beta_4 \text{kon}_i + \beta_4 \text{gift}_i + \beta_5 \text{barn}_i + \beta_6 \text{barn} * \text{gift}_i + \beta_7 \text{barn} * \text{alder}_i + \beta_8 \text{inut}_i + \theta \mathbf{D}_i + \varepsilon_i$$

$$4b. \text{Sem}_i = \alpha + \beta_1 \text{SomOS}_i + \beta_4 \text{alder}_i + \beta_4 \text{kon}_i + \beta_4 \text{gift}_i + \beta_5 \text{barn}_i + \beta_6 \text{barn} * \text{gift}_i + \beta_7 \text{barn} * \text{alder}_i + \beta_8 \text{inut}_i + \theta \mathbf{D}_i + \varepsilon_i$$

$$4c. \text{Sem}_i = \alpha + \beta_1 \text{VinOS}_i + \beta_4 \text{alder}_i + \beta_4 \text{kon}_i + \beta_4 \text{gift}_i + \beta_5 \text{inut}_i + \theta \mathbf{D}_i + \varepsilon_i$$

$$5a. \text{BarnFr}_i = \alpha + \beta_1 \text{FotVM/EM}_i + \beta_5 \text{alder}_i + \beta_5 \text{kon}_i + \beta_4 \text{gift}_i + \beta_5 \text{inut}_i + \theta \mathbf{D}_i + \varepsilon_i$$

$$5b. \text{BarnFr}_i = \alpha + \beta_1 \text{SomOS}_i + \beta_5 \text{alder}_i + \beta_5 \text{kon}_i + \beta_4 \text{gift}_i + \beta_5 \text{inut}_i + \theta \mathbf{D}_i + \varepsilon_i$$

$$5c. \text{BarnFr}_i = \alpha + \beta_1 \text{VinOS}_i + \beta_5 \text{alder}_i + \beta_5 \text{kon}_i + \beta_4 \text{gift}_i + \beta_5 \text{inut}_i + \theta \mathbf{D}_i + \varepsilon_i$$

Koefficienter

I samtliga modeller anger koefficienten β_1 i vilken utsträckning som undersökningsvariablerna påverkar deltidsfrånvaron (ev. på grund av visst skäl). β_1 är ett maximum likelihood-estimat som görs om till en oddsquot genom beräkningen $\exp(\beta_1)$. Oddsquoten anger om det finns en påverkan från att det är en vecka då sportevenemanget modellen testar för pågår (Fotbolls-VM/Fotbolls-EM, Sommar-OS eller Vinter-OS) på oddset för deltidsfrånvaro. Tolkningen av oddsquo-

ten är således hur oddset för frånvaro under del av referensveckan påverkas när den tar värdet 1 i relation till hur oddset påverkas om den antar värdet 0. Dummyvariabeln som används för undersökningsvariablerna tar värdet 1 om evenemanget pågår under referensveckan och värdet 0 annars.

I ekvationerna (2a-c) - (5a-c) har den beroende variabeln anpassats till frånvaro på grund av ett visst skäl. Tolkningen av koefficienterna blir således om det finns en påverkan på just denna typ av frånvaro från att det är en vecka då ett visst sportevenemang pågår.

I samtliga modeller ingår även kontrollvariabler som avser kön och ålder. Övriga kontrollvariabler varierar mellan modellerna och kan vara inrikes/utrikesfödd, om personen har barn, om personen är gift samt interaktionsvariablerna barn*gift och barn*ålder. D_i är en vektor som används i samtliga modeller med kontrollvariabler som används för att ta hänsyn till de tidsseriebrott som finns i AKU. Dels till följd av urvalsförändringar som finns under undersökningsperioden² samt till följd av blankettförändringen som gjordes 2005 (för modellerna 2x-3x då det finns ett tidsseriebrott i sjukfrånvaro och frånvaro på grund av flex/komp). I de fall interaktionsvariabler används i modellerna kan inte oddskvoter redovisas för dessa och de ingående variablerna redovisas i resultattabellerna. Oddskvoter från variablerna i D_i har inte heller rapporterats i resultattabellerna då dessa inte är av intresse för denna analys.

När enskilda VM, EM, sommar-OS och vinter-OS undersöks används samma förklaringsvariabler som anges i modellerna 1a-5c med undantag för att θD endast inkluderas om de tre undersökta åren inkluderar år då en urvalsförändring skett eller då AKU:s frågeformulär förändrats.

Inte heller modellens felterm (residual), ε_i , eller modellernas intercept, α_i , rapporterats i tabellerna då det inte är av intresse för analysen.

Avgränsningar

Frågeställningarna i denna rapport besvaras utifrån vald metod och data. Vissa avgränsningar har varit tvingande. Populationen som undersöks var sysselsatta i AKU 1993-2014. Valet av tidsperiod har medfört att endast åldersgruppen 16-64 år har undersökts då 15-åringar och personer över 64 inte intervjuades löpande i AKU före 2001. Trots att det finns länkad data för AKU från 1987 har endast data från 1993 använts då karensdagen infördes under våren detta år.³ För skattningar av korttidsfrånvaro på grund av föräldraledighet eller vab i modellerna 5a-c har datamaterialet begränsats till att endast avse personer med hemmaboende barn under 12 år, då möjligheterna till vab kraftigt begränsas från det att barnet fyller 12. De sportevenemang som valts ut som undersökningsvariabler har valts då dessa alla har höga tittarsiffror jämfört med exempelvis Ishockey-VM för herrar⁴ som dessutom pågår årligen och därför inte har någon jämförelseperiod. Vad gäller Fotbolls-VM och Fotbolls-EM avser dessa endast herrar då de har haft högre tittarsiffror sett över hela perioden. Fotbolls-EM för damer 2013 är dock ett exempel på höga tittarsiffror även för damfotboll. Denna turnering spelades i Sverige och Sverige gick till semifinal. Sett över hela peri-

² Följande tidsseriebrott finns under undersökningsperioden:

2001: Utökad urval (Urvalet utökades med 3 730 personer exkl. personer i åldrarna 15-74 år)

2005: Byte av blankett, påverkade urvalet genom att man hade dubbla blanketter en tid samt att de som fått gamla blanketten roterades ut.

2010: Från och med januari 2010 utökades månadsurvalet med 8 000 personer till att bestå av totalt cirka 29 500 personer. Före detta var det 21 500 personer, men 2001-2014 ingår personer i åldern 15 och 65-74 som inte ingår i den population som vi används i denna rapport.

³http://www.riksdagen.se/sv/Dokument-Lagar/Fragor-och-anmalningar/Fragor-for-skriftliga-svar/Karensdagen-i-sjukforsakringen_GH02Sf232/?text=true

⁴ MMS

oden tycks denna turnering dock vara ett undantag varför endast herrarnas fotbollsmästerskap har undersökts.

Vad rapporteras i tabellerna

Varje tabell avseende hela tidsperioden 1993-2014 består av fem kolumner där oddskvoterna redovisas. Kolumnerna innehåller olika modeller där den beroende variabeln varierar, medan förklaringsvariabeln är konstant. Oddskvoterna anger om ett visst sportevenemang har en inverkan på frånvaro under del av referensveckan (ev på grund av skäl). Om det står en * bredvid den skattade oddskvoten är inverkan statistiskt säkerställt skilt från 0 på 5-procents signifikansnivå. Det innebär att variabeln har en signifikant inverkan på frånvaron givet att andra variabler hålls konstanta. I tabellen redovisas också ett 95%-igt Wald konfidensintervall. Intervallet är per definition inte symmetriskt kring punktskattningen för oddskvoten. För de tabeller då enskilda mästerskap redovisas inkluderas endast oddskvoterna för variabeln som avser veckorna då mästerskapet pågår, samt om den är signifikant eller inte. Oddskvoter för de olika kontrollvariablerna och konfidensintervall har här utelämnats. I dessa tabeller redovisas inte antalet observationer då dessa varierar både per rad och per kolumn. Antalet observationer varierar dock mellan som minst knappt 11 000 sysselsatta till nästan 90 000 sysselsatta beroende på hur många månader som är aktuella samt om avgränsning skett till personer med barn.

Hantering av problem

En av svårigheterna med regressionsanalys är att veta om den skattade effekten är kausal. Risken för ett icke-existerande samband (skensamband) minskar om de inkluderade variablerna är väl teoretiskt motiverade. För att minska risken att effekten från undersökningsvariablerna inte är kausal inkluderas ett antal kontrollvariabler. För att hitta en väl anpassad modell testas kontrollvariabler som i rapportens inledande avsnitt visat sig utgöra variabler som frånvaro varierar med. Exempelvis ser frånvaron för kvinnor och män olika ut, frånvaron varierar med ålder etc (se avsnittet *Val av variabler* under *Metod och upplägg*). Dessutom inkluderas variabler för att hantera tidsseriebrott i mikrodata. Kontrollvariablerna behöver således inte ha en kausal effekt på den beroende variabeln.

Vid användandet av modeller finns alltid risk för heteroskedasticitet (ej konstant varians hos residualerna), autokorrelation i modellen, multikollinearitet, samt att relevanta variabler exkluderats.

I logistisk regression krävs dock inget linjärt samband mellan den beroende och de oberoende variablerna, vilket gör att heteroskedasticitet inte behöver utgöra ett lika stort problem.

Autokorrelation uppstår ofta när individer följs över tid. Med andra ord kan residualerna vara korrelerade efter individ och över tid. Eftersom datamaterialet har begränsats till att avse specifika månader i varje modell kan en individ inkluderas maximalt 2 gånger i modellerna X_a och c och maximalt fyra gånger i modellerna X_b och det kan inte vara ett idrottsarrangemang vid båda/alla fyra tillfällen. Detta gör att varje modellresidual är unik med avseende på individ och tid. Då modellerna endast undersöker frånvaro del av veckan minskar dock risken för att detta ska utgöra ett problem då exempelvis en långtidssjukskrivning eller en längre föräldraledighetsperiod inte kommer att påverka modellen. Det är inte heller sannolikt att en person har en referensvecka som sammanfaller med ett sportevenemang mer än en gång.

Multikollinearitet innebär att två eller fler av de oberoende variablerna i regressionsmodellen är korrelerade i hög utsträckning. Detta innebär att dessa variabler i stort sett mäter samma variation i den beroende variabeln och att effekterna på den beroende variabeln ej går att hålla isär. För att hantera detta har tester gjorts med en så kallad "stepwise regression" där variabler väljs bort om de inte är relevanta för modellen.

Det finns dock alltid en risk att relevanta variabler saknas i den slutgiltiga modellen som förklarar den beroende variabeln.

De övergripande modelltesterna (Wald, Score och Likelihood ratio) har använts för samtliga modeller och samtliga modeller uppvisar bra värden ($Pr > \chi^2$ mindre än 0,0001). Vidare har modellernas prediktionsförmåga testats, och prediktionsnivån varierar mellan c-värde på 0,55 till 0,66 beroende på modell⁵.

Variabeldefinitioner

I detta avsnitt definieras alla variabler som används vid den empiriska analysen. Först definieras den beroende variabeln som modifieras mellan modellerna. Den beroende variabeln, frånvaro del av referensveckan, definieras i enlighet med AKU:s definitioner. Frånvaro kommer också att delas in efter olika skäl till frånvaron som används som beroende variabler.

Undersökningsvariablerna är konstruerade utifrån vilka veckor ett visst evenemang har pågått.

Kontrollvariablerna baseras på olika variabler i AKU. De demografiska variablerna som används är *kön*, *ålder*, *utrikes född*, *gift/sambo* och *hemmaboende barn (under 12 år)*. I vissa modeller används även interaktionstermer. För att hantera att flera förändringar gjorts i AKU:s urvalsstorlek antingen till följd av urvalsökningar eller av blankettförändringar har även dummyvariabler definierats för att hantera effekter från dessa.

Kontrollvariablerna definieras på olika sätt i de olika modellerna och specificeras längst ner i detta avsnitt.

Tabell A1-A3 nedan illustrerar hur samtliga variabler definieras.

Beroende variabel:

Frånvaro del av referensveckan: En person klassas som frånvarande under del av referensveckan om personen varit frånvarande från sitt arbete (huvudsysslan) under veckan men inte varit frånvarande hela veckan.

Tabell A1. Definition av den beroende variabeln.

Beroende Variabel	Kriterium	Dummy
Frånvarande del av veckan	Frånvarande från sitt arbete (huvudsysslan) men ej frånvarande hela veckan	1
Ej frånvarande del av veckan	Ej frånvarande alternativt frånvarande hela veckan	0

Kommentarer: I tabell A1 definieras den beroende variabeln. I modellerna (Xa-c) antar variabeln värdet 1 om det huvudsakliga skälet till frånvaron är det skäl som modellen anger, det vill säga frånvarande på grund av sjukdom, föräldraledighet, semesterledighet eller flexledighet.

Undersökningsvariabler - Modell 1-5:

I modellerna Xa undersöks hur risken för frånvaro del av veckan påverkas att det är fotbolls-VM/EM. I modellerna Xb undersöks hur risken för frånvaro del av veckan påverkas av minst en förekomst av undersökningsvariabeln sommar-OS. I modellerna Xc undersöks hur risken för frånvaro del av veckan påverkas av minst en förekomst av undersökningsvariabeln Vinter-OS. Samtliga modeller undersöker tidsperioden 1993-2014, vilka månader som ingår i datasetet beror på när evenemanget som utgör undersökningsvariabel pågår.

⁵ Indexet ska vara större än 0.5 för att det ska klassas som bättre än slumpen

Fotbolls-VM/EM: Variabeln antar värdet 1 om det är fotbolls-VM eller fotbolls-EM under referensveckan och annars antar den värdet 0.

Sommar-OS: Variabeln antar värdet 1 om det är Sommar-OS under referensveckan och annars antar den värdet 0.

Vinter-OS: Variabeln antar värdet 1 om det är Vinter-OS under referensveckan och annars antar den värdet 0.

Tabell A2. Definition av undersökningsvariabler i modell 1-5.

Modell 1		
Undersökningsvariabler	Kriterium	Dummy
Fotbolls-EM/VM	VM eller EM pågår under referensveckan	1
Fotbolls-EM/VM	VM eller EM pågår inte under referensveckan	0
Sommar-OS	Sommar-OS pågår under referensveckan	1
Sommar-OS	Sommar-OS pågår inte under referensveckan	0
Vinter-OS	Vinter-OS pågår under referensveckan	1
Vinter-OS	Vinter-OS pågår inte under referensveckan	0

Kommentarer: I tabell A2 definieras undersökningsvariablerna i modell Xa-c. Dummyvariabeln antar värdet 1 om urvalspersonen deltagit i AKU och tillfrågas om sin frånvaro under en vecka då evenemanget pågår, 0 annars.

Kontrollvariabler:

Kön: Om personen är en kvinna tar variabeln värdet 1, om det är en man tar variabeln värdet 0.

Ålder- kategorisk variabel: Om personen är 25-54 år antar variabeln värdet 0, om personen är 16-24 år under mät månaden tar variabeln värdet 1 och om personen är 55-64 år under mät månaden tar variabeln värdet 2.

Gift: Om personen är gift eller sambo under referensveckan tar variabeln värdet 1, annars tar variabeln värdet 0.

Hemmaboende barn: Om personen har hemmaboende barn under 12 år tar variabeln värdet 1, annars tar variabeln värdet 0.

Utrikes född: Om personen är utrikesfödd tar variabeln värdet 1, annars tar variabeln värdet 0.

Urvalsändring- kategorisk variabel: Om personens referensvecka ligger under 199301-200012 tar variabeln värdet 0, om personens referensvecka ligger under 200101-200409 eller 200604-200912 tar variabeln värdet 1, om personens referensvecka ligger under 200410-200603 tar variabeln värdet 2 och om personens referensvecka ligger under 201001-201412 tar variabeln värdet 3.

Dummy brott: Om referensveckan ligger efter 2004 antar den värdet 1, annars tar variabeln värdet 0.

Tabell A3. Definition av kontrollvariablerna.

Kontrollvariabler	Kriterium	Dummy
Kön	Kvinna	1
Kön	Man	0
<i>Ålder</i>	16-24 år	1
<i>Ålder</i>	25-54 år	0
<i>Ålder</i>	55-64 år	2
Gift	Gift eller sambo	1
Gift	Ensamstående, vet ej, pb	0
Barn	Hemmaboende barn under 12 år	1
Barn	Inga hemmaboende barn under 12 år	0
Utrikes född	Utrikes född	1
Utrikes född	Inrikes född	0
<i>Urvalsändring</i>	Ref. vecka 199301-200012	0
<i>Urvalsändring</i>	Ref. vecka 200101-200409 /200604-200912	1
<i>Urvalsändring</i>	Ref. vecka 200410-200603	2
<i>Urvalsändring</i>	Ref. vecka 201001-201412	3
Dummy brott	Ref. vecka 200501-201412	1
Dummy brott	Ref. vecka 199301-200412	0

Kommentarer: I tabell A3 definieras kontrollvariablerna. Dessa varierar mellan modellerna. Dummybrott och Urvalsändring används dock i samtliga modeller. De demografiska variablerna avser kön, ålder, gift och barn samt utrikes född.

Fakta om statistiken

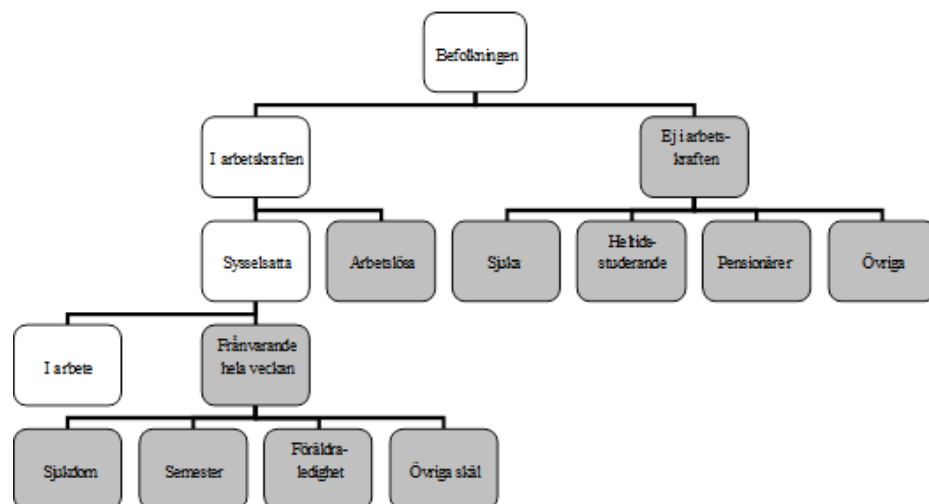
Dataunderlag

I temat används data från Arbetskraftsundersökningarna (AKU) som är en urvalsundersökning. Populationen är personer i åldern 15-74 år som är folkbokförda i Sverige. Data som redovisas är kvartalsgenomsnitt.

Definitioner och förklaringar

April 2005 infördes en ny EU-anpassad Arbetskraftsundersökning, vilket medför att vissa av nedanstående definitioner **inte är jämförbara** med de definitioner som använts till och med mars 2005. Oktober 2007 ändrades den svenska officiella arbetslöshetsdefinitionen till att, i enlighet med ILO:s definitioner och EU:s förordningar, även omfatta heltidsstuderande som sökt och kunnat arbeta. Även åldersgruppen är ändrad i AKU till att avse 15-74 år mot tidigare 16-64 år. För mer information om detta se www.scb.se/aku.

Nedanstående figur visar sambandet mellan några centrala begrepp i AKU. Av figuren framgår också uppdelningen av "befolkningen ej i arbete" på olika grupper vilka är gråmarkerade.



De gråmarkerade rutorna visar vilka undergrupper som ingår i gruppen *Personer ej i arbete*.

Sysselsatta omfattar följande grupper:

-personer som under en viss vecka (mätveckan) utförde något arbete (minst en timme), antingen som avlönade arbetstagare, som egna företagare (inklusive fria yrkesutövare) eller oavlönade medhjälpare i företag tillhörande make/maka eller annan medlem av samma hushåll (= **sysselsatta, i arbete**).

-personer som inte utförde något arbete enligt ovan, men som hade anställning, arbete som medhjälpare hushållsmedlem eller egen företagare (inklusive fria yrkesutövare) och var tillfälligt frånvarande under hela mätveckan. Frånvaron räknas oavsett om den varit betald eller inte (= **sysselsatta, frånvarande från arbetet**). Orsak till frånvaron kan vara sjukdom, semester, tjänstledighet (t ex för vård av barn eller studier), värnpliktstjänstgöring, arbetskonflikt eller ledighet av annan anledning.

Personer som deltar i vissa arbetsmarknadspolitiska program räknas som sysselsatta, t.ex. offentligt skyddat arbete, Samhall, start av näringsverksamhet eller anställning med lönebidrag eller anställningsstöd.

Anställda omfattar personer som är antingen fast eller tidsbegränsat anställda, det vill säga sysselsatta som inte är företagare eller medhjälpande hushållsmedlemmar.

Fast anställda omfattar personer med tillsvidareanställning.

Tidsbegränsat anställda omfattar personer med vikariat, anställningsstöd, säsongsarbete, provanställning eller objekts-/projektanställning samt övriga former av tidsbegränsade anställningar.

Arbetslösa omfattar följande grupper:

-personer som var utan arbete under mätveckan men som **sökt** arbete under de senaste fyra veckorna (mätveckan och tre veckor bakåt) och **kunde** arbeta mätveckan eller börja inom 14 dagar från mätveckans slut. Arbetslösa omfattar även personer som har fått ett arbete som börjar inom tre månader, förutsatt att de skulle ha kunnat arbeta mätveckan eller börja inom 14 dagar från mätveckans slut.

Relativa arbetslöshetstalet: Andelen (%) arbetslösa av antalet personer i arbetskraften.

I arbetskraften omfattar personer som är antingen sysselsatta eller arbetslösa.

Relativa arbetskraftstalet: Andelen (%) personer i arbetskraften av befolkningen.

Ej i arbetskraften omfattar:

-personer som varken är sysselsatta eller arbetslösa. Gruppen omfattar bl.a. personer som är studerande som inte har eller sökt arbete, pensionärer, hemarbete, värnpliktiga eller långvarigt sjuka. Deltagare i de arbetsmarknadspolitiska program som betraktas som utbildning, t.ex. arbetspraktik och arbetsmarknadsutbildning, ingår också i gruppen.

Så görs statistiken

AKU är en månatlig urvalsundersökning där antalet personer i urvalet varje månad har varierat över tiden. Mellan 1996 och 2000 var urvalsstorleken 17 000 men ökades successivt under 2001 till 21 000 personer för att därefter från och med februari 2004 minska till 19 500. Mellan 2006 och 2009 var 21 500 personer med i urvalet varje månad. Från och med januari 2010 har urvalet utökats till att omfatta 29 500 personer per månad. Som urvalsram används registret över totalbefolkningen (RTB). Tre separata urval används; ett för varje månad i kvartalet. I princip förnyas (roteras) vart och ett av urvalen med en åttondel mellan två på varandra efterföljande undersökningstillfällen. Det innebär att varje urvalsperson intervjuas sammanlagt åtta gånger under en tvåårsperiod. Urvalet räknas upp till befolkningstotaler. Datainsamlingen sker genom datorstödda standardiserade telefonintervjuer. Kodning av näringsgren och sektortillhörighet görs dels genom att utnyttja administrativa register (SCB:s Företagsdatabas FDB) med datorstöd, dels genom manuell kodning. Vid kodning av yrke och socioekonomisk gruppering används dels automatkodning genom matchning mot "lexikon", dels manuell kodning av intervjuvar.

Statistikens tillförlitlighet

De presenterade AKU-resultaten är **skattningar** behäftade med en viss osäkerhet på grund av olika felkällor som urvalsfel, bortfallsfel och mätfel. Felen kan vara slumpmässiga eller systematiska. De senare påverkar resultaten i en viss riktning.

Den **slumpmässiga osäkerheten** beroende på bl.a. urvalsfel och slumpmässiga mätfel kan uttryckas i form av **konfidensintervall** som beräknas med hjälp av skattningens **standardavvikelse**. I flera tabeller anges uppgifterna med osäkerhetstal i form av 95-procentiga konfidensintervall. Genom att beräkna konfidensintervall kan man få en uppfattning om hur stora skillnader mellan exempelvis närliggande månad och år som kan förklaras av slumpmässiga fel.

De **systematiska felens storlek** kan anges först efter särskilda kvalitetsstudier. Analyser av de olika felkällorna i AKU har visat att bortfallet och mätfelen är de felkällor som i första hand orsakar systematiska fel.

Genom användande av hjälpinformation (fr.o.m. 1993) vid skattningsförfarandet har bortfallsfelet reducerats betydligt jämfört med tidigare skattningsförfarande. En mätfelsstudie 2012/2013 visar att bruttofelet (det vill säga felaktigt medtagna och felaktigt uteslutna enheter) för arbetskraftsstatus (sysselsatta, arbetslösa, ej i arbetskraften) uppgår till 2 procent och för variabeln anknytningsgrad (fast-, lös-, utan anknytning) till 6 procent.

Ramtäckning: En viss övertäckning föreligger i AKU beroende på att en del personer, som är födda utomlands, lämnar Sverige utan att anmäla det till svenska myndigheter. Undertäckningen i AKU bedöms vara högst obetydlig.

Bra att veta

Annan statistik

Uppgifter om sysselsättningen redovisas, förutom i AKU, även i andra undersökningar som registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS), företagsbaserad sysselsättningsstatistik samt undersökningen av levnadsförhållanden (ULF). Dessa är dock inte jämförbara med AKU, huvudsakligen beroende på skillnader i undersökningsmetod, definitioner och mättidpunkt.

Arbetsförmedlingen redovisar varje månad uppgifter om antal personer, som är registrerade vid arbetsförmedlingarna och kan ta ett arbete direkt (antalet arbetsökande). Denna statistik är ett bra komplement till AKU t.ex. genom månadsvis redovisning av arbetssökande på regional nivå.

Mer information om statistiken och dess kvalitet ges i en särskild [Beskrivning av statistiken](#) på SCB:s webbplats, www.scb.se.

In English

Summary

The Theme Report for the second quarter 2015 describes absence from work. The report also analyses the link between larger sporting events and absenteeism. During an average week in 2014 employee was absent from work roughly 8 hours. The most common reason for absenteeism was holiday leave.

Absence from work 2014

- Employed persons in the Labour Force Survey (LFS) are either at work or absent during the entire week. Persons who are only absent during a part of the week are considered persons at work, but they are also included in the group absent in total.
- During 2014 the normal time worked according to the LFS, that is, the agreed working time, was 36.7 hours for the age group 16 – 64. However, the actual time worked is shorter – on average 30.1 hours per week including overtime which corresponds to 1.1 hours per week.
- Of the normal working time, we were absent from work about 21.8 percent, or eight hours. Seen as a percentage of employed persons, this means that slightly more than 34 percent were absent either the entire week or part of the week.
- A third of the persons who were absent from work were absent due to holiday. This corresponds to nearly half of the hours absent. The next most common reason for being absent seen from the number of persons, is absence due to a holiday that falls on a weekday. When counting in hours however, sickness or care of children is the most common reason for being absent next to holidays.
- Absence varies considerably among the different age groups. For example, a lower percentage among younger persons compared to older persons is absent due to holidays and because a holiday falls on a weekday; this is probably because a larger percentage of younger persons only work during the summer. On the other hand, few persons over age 55 take care of children. More women than men were absent. The largest difference between men and women regards care for children/care for sick children, but more women than men are absent due to sickness.
- Absence also varies sharply from month to month. Most people take their holidays during the summer months, while sickness absence is normally higher at the beginning of the year. Holidays that fall on a weekday often occur around Christmas, Easter and late spring.

Absence in connection with major sporting events

The design of the LFS allows for further analyses concerning labour market related issues. To illustrate the possibilities of the survey, this theme report investigates if absenteeism looks different during the weeks when there are major sporting events. This issue has earlier been illustrated by The Swedish Social Insurance Agency, among others.

The LFS poses questions about absenteeism due to various reasons that are regulated, such as holidays or sick leave. No questions are asked about absence that is in any way connected to external events, because the purpose is only to find out how many people are working or are absent during a certain week. To obtain information if absence looks different during a football championship, we compare the weeks when this event takes place with the other weeks. Thus, you cannot say for certain that a difference will exclusively depend on the championship, because there are other factors that can also affect absenteeism.

- With the help of statistical methods, it is possible to analyse if short-term absenteeism during the weeks when an event is held differs from other weeks. The analysis takes into account that the population has become older, there is a higher proportion of foreign-born persons and that the sample in the LFS has become larger over time.
- The analysis gives the odds for absenteeism during the period of the football championship. In statistics, a high odds means that the risk for something is greater, in contrast to the normal betting odds where a low odds indicates a greater probability.
- The odds for short-term absenteeism is 65 percent greater during the weeks when a football championship is held, compared to other weeks during June and July. In other words, there is a greater risk for absenteeism during the weeks of a major football championship.
- When the Summer Olympics for the period 1993 – 2014 were held during July, August and September, the results are more uncertain than for other sporting events, considering seasonal variations in absenteeism.
- The analysis shows that there is no difference in the odds for short-term absenteeism during the weeks that the Summer Olympics are held with weeks in July – September when the Olympics are not held. The analyses of the impact for absenteeism for different reasons shows both significantly higher and lower odds for absenteeism depending on the reason. However, the connection is relatively weak.
- Concerning the Winter Olympics, there is no significant difference in the odds for short-term absenteeism during the weeks when an event is being held with the other weeks in February 1993 – 2014. However, when tests are made for absenteeism for different reasons, we see that the odds for holiday absenteeism is somewhat higher during the weeks for the Olympics in February.

List of tables

1. Hours usually worked, hours actually worked, number of hours absent and overtime in the main job, per week. People aged 16–64, by sex. 1993, 2000 and 2014. Number of hours.	26
2. Average share of hours absent from work per week, by reason for being absent. People aged 16–64, by sex. 1993, 2000 and 2014. Percent of hours usually worked.	27
3. Number of persons absent from work during the entire week or parts of the week. People aged 16–64, broken down by sex. 1993, 2000 and 2014. Thousands of persons.	28
4. Average share of employed absent from work per week by reason for being absent and age. People aged 16–64. 2014. Percent.	28
5. Average share of employed absent from work due to sickness and parental leave per week. People aged 16–64, by sex and age. 2014. Percent.	29
6. Average share of employed absent from work per week, by reason for being absent and country of birth. People aged 16–64, by sex. 2014. Percent.	30
7. Average share of employed absent from work per week, by reason for being absent and marital status. People aged 16–64, by sex. 2014. Percent.	30
8. Average share of employed absent from work per week. By reason for being absent and by having children under the age of 12 are living at home or not. People aged 16–64, by sex. 2014. Percent.	31
9. Share of employed absent from work. People aged 16–64, by sex. 1st quarter 2006- 4th quarter 2014. Percent.	31
10. Share of employed absent from work. People aged 16–64, broken down by sex. 1st quarter 2006- 4th quarter 2014. Percent.	32
11. Share of employed absent due to vacation. People aged 16–64, by sex. 1st quarter 2006 - 4th quarter 2014. Percent.	33
12. Share of employed absent from work due to parental leave. People aged 16–64, by sex. 1st quarter 2006- 4th quarter 2014. Percent.	34
13. Share of employed absent from work due to sickness. People aged 16–64, by sex. 1st quarter 2006- 4th quarter 2014. Percent.	35
14. Share of employed absent from work due to flexitime/compensatory leave. People aged 16–64, by sex. 1st quarter 2006- 4th quarter 2014. Percent.	36
15. Share of employed absent from work due to holiday. People aged 16–64, by sex. 1st quarter 2006- 4th quarter 2014. Percent.	37
16. Share of employed absent from work due to other reasons. People aged 16–64, by sex. 1st quarter 2006- 4th quarter 2014. Percent.	38

List of diagrams

1. Hours usually worked, hours actually worked and number of hours absent from work in the main job, per week. People aged 16–64, broken down by sex. 2000. Number of hours.	46
2. Hours usually worked, hours actually worked and number of hours absent from work in the main job, per week. People aged 16–64, broken down by sex. 1993. Number of hours.	46

3. Average share of hours absent from work per week, by reason for being absent. People aged 16–64, broken down by sex. 2000. Percent of hours usually worked. 47
Källa: SCB, AKU. 47
4. Average share of hours absent from work per week, by reason for being absent. People aged 16–64, broken down by sex. 1993. Percent of hours usually worked. 47
5. Number of persons absent from work during the entire week or parts of the week. People aged 16–64, broken down by sex and reason for absent. 2000. Thousands of persons. 48
6. Number of persons absent from work during the entire week or parts of the week. People aged 16–64, broken down by sex and reason for absent. 1993. Thousands of persons. 48

List of terms

Arbetslösa	unemployed
Anställda	employees
Faktiskt arbetade timmar	hours actually worked
Båda könen	both sexes
Befolkningen	the population
Bruttoflöden	gross flows
Deltid	part time
Därav	of which
Ej i arbetskraften	not in the labour force
Fast anställd	permanent employee
Frånvarande från arbetet	absent from work
Frånvarande från arbetet hela veckan	absent from work the entire week
Frånvarande pga. föräldraledigt	absent due to parental leave
Frånvarande pga. semester	absent due to holiday
Frånvarande pga. sjukdom	absent due to sickness
Frånvarande pga. övriga skäl	absent due to other reasons
Företagare	self-employed
Heltid	full time
Heltidsstuderande	full-time students
I arbetskraften	in the labour force
I arbete	at work
Icke säsongrensade data	non seasonally adjusted data
Inrikes född	born in Sweden
Kvinnor	women
Latent arbetssökande	Persons available to work but not seeking
Långtidsarbetslöshet	longterm unemployment
Län	county
Medelarbetstid	average working time
Medhjälpande familjemedlem	family worker
Mer än vanligt	more than usual
Månad/månadsvis	month/monthly
Män	men
Nettoflöde	net flow
Näringsgren	economic activity (NACE)
Offentlig sektor	public sector
Osäkerhetstal	measure of uncertainty (margin of uncertainty; 1.96 *estimated sampling error)

Outnyttjat arbetskraftsutbud	labour underutilization
Pensionärer	retired persons
Privat sektor	private sector
Relativt arbetskraftstal	activity rate/labour force participation rate
Relativt arbetslöshetstal	unemployment rate
Relativt frånvarotal	absence rate
Riksområde	NUTS 2
Sektortillhörighet	sector of employment
Sjuka	sick persons
Sysselsatta	employed
Sysselsättningsgrad	employment rate
Säsongrensade och utjämnade data	smoothed and seasonally adjusted data
Tidsbegränsat anställd	temporary employee
Tjänstemän	white collar workers
Undersysselsatta	underemployed
Utrikes född	foreign born
Vanligen arbetade timmar	hours usually worked
Varken arbetar eller studerar	neither employed nor in education (NEET)
Yrke	occupation
Ålder	age
Övertid inklusive mertid	Overtime inclusive additional time
Övriga	other/others